

Jaarverslag 2018

19 april 2019

Inhoud

Deel A Bestuursverslag.....	5
Voorwoord	6
1 Organisatie en besturing.....	7
1.1 Juridische structuur en organogram	7
1.2 College van Bestuur	7
1.3 Scholen	8
1.4 Verslag Raad van Toezicht	8
1.4.1 Samenstelling.....	8
1.4.2 Bezoldiging	8
1.4.3 Functies en nevenfuncties.....	9
1.4.4 Belangrijke thema's	9
1.5 Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad	10
1.5.1 Samenstelling.....	10
1.5.2 Belangrijke thema's	11
1.6 Klachten en bezwaren	11
1.6.1 Procedures.....	11
1.6.2 Samenstelling commissies, vertrouwenspersonen.....	12
1.7 Naleving branchecode	12
1.7.1 “In evenwicht met de zachte kant van goed bestuur”	12
1.7.2 “Publieke belangen dienen”	13
1.7.3 “Knooppunt zijn (horizontale verantwoording)”	13
2 Visie en strategie	14
2.1 Missie en visie	14
2.2 Strategische koers	14
2.3 De strategische beloftes vertaald	14
2.4 Implementatie strategisch beleidsplan	16
3 Onderwijs.....	19
3.1 Leerlingenaantallen	19
3.2 Slagingspercentages.....	20
3.3 Onderwijsresultaten 2017-2018	20
3.4 Prognose onderwijsresultaten 2018-2019	21
3.5 Kwaliteitszorgsysteem	21
3.6 Voorbereiding Inspectiebezoek 2019.....	22
3.7 Onderwijskundige ontwikkelingen en initiatieven.....	22
4 Personeel	24
4.1 Kengetallen	24
4.1.1 Samenstelling personeelsbestand	24

4.1.2	In- en uitstroom	25
4.1.3	Ziekteverzuim	26
4.2	Docenten	28
4.2.1	De functiemix	28
4.2.2	Bevoegdheden	30
4.2.3	Ratio docent-leerlingen	30
4.2.4	Individueel Keuze Budget	30
4.3	Individueel Keuzebudget	30
4.4	Strategisch personeelsbeleid	31
5	Huisvesting, ICT en facilitaire zaken	32
5.1	Huisvesting scholen	32
5.1.1	Alkmaar	32
5.1.2	Bergen	32
5.1.3	Heerhugowaard	32
5.1.4	Wieringerwerf	33
5.2	Facilitaire zaken	33
5.3	ICT	33
5.4	Professionalisering PR/marketing	33
5.5	Initiatieven duurzaamheid	34
5.6	Implementatie Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)	34
6	Toekomst- en continuïteitsparagraaf	35
6.1	Inleiding	35
6.2	Aantallen leerlingen	35
6.3	Personele bezetting in fte	35
6.4	Meerjarenbegroting	36
6.4.1	Balans	36
6.4.2	Staat / Raming van Baten en Lasten	39
6.5	Rapportage	39
6.5.1	Rapportage aanwezigheid en werking interne risicobeheersings- en controlesysteem	39
6.5.2	Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	40
6.5.3	Beschrijving van de belangrijkste risico beperkende maatregelen	41
6.5.4	Rapportage toezichthoudend orgaan	41
Deel B	Jaarrrekening	42
7	Jaarrrekening 2018	43
7.1	Samenvatting resultaat 2018	43
7.2	Balans per 31 december 2018	44
7.3	Staat van baten en lasten	45
7.3.1	Baten	46
7.3.2	Lasten	47

7.4	Kasstroomoverzicht over 2018	48
7.5	Grondslagen jaarrekening 2018	49
7.6	Toelichting behorende bij de balans.....	52
7.7	Toelichting behorende bij de staat van baten en lasten	56
7.8	Financiële kengetallen	61
7.9	Treasury beleid	62
7.10	Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen.....	62
7.10.1	Meerjarige financiële verplichtingen	62
7.10.2	Langlopende vordering	63
8	Overige gegevens	64
8.1	Controleverklaring.....	64
8.2	Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming.....	68
8.3	Gebeurtenissen na balansdatum	68
8.4	Samenwerkingsverbanden VO/BVE en overige instellingen	68
Bijlage C2 Bestemming van het exploitatiesaldo		70

Deel A Bestuursverslag

Kerngegevens:

Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord

Postbus 9081

1800 GB ALKMAAR

(072) 567 10 67

bmo@sovon.nu

www.sovon.nu

contactpersoon: I. Basoski (bestuurssecretaris@sovon.nu)

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2018 van de Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord (verder: SOVON).

In het verslagjaar had SOVON te maken met belangrijke strategische ontwikkelingen. Per 1 juni 2018 trad de nieuwe bestuurder aan. Medio 2018 hebben we ons nieuwe meerjarig strategisch beleidsplan 2019-2022 *Samen Vooruit!* vastgesteld, dat met inbreng van vele collega's van alle geledingen tot stand is gekomen. Kern van het nieuwe beleidsplan is dat we de samenwerking binnen SOVON en met externe partijen de komende periode willen versterken, mede met het oog op aanpak van de verwachte krimp, en dat we meer willen inzetten op vernieuwing van onderwijs en organisatie van onze scholen en stichting. Intussen zijn we gestart met de implementatie van het nieuwe koersplan. Met andere besturen in de regio is in 2018 begonnen aan uitwerking van een gerichte aanpak voor een aantal urgente kripsituaties. Najaar 2018 zijn de voorbereidingen ter hand genomen voor de eerste SOVON-brede professionaliseringsmiddag, die in januari 2019 plaatsvond en door de medewerkers zeer positief is ontvangen.

Het leerlingenaantal van de SOVON-scholen is in schooljaar 2018-2019, ten opzichte van schooljaar 2017-2018 met 208 (3%) gedaald. Deze daling kwam nagenoeg overeen met onze prognose. Naast deze algehele terugloop van het leerlingenaantal, die overigens ook bij andere besturen in de regio waarneembaar is, zijn er ook SOVON-scholen die in schooljaar 2018-2019 juist (licht) zijn gegroeid. Niettemin heeft de krimp zich in het verslagjaar ook bij SOVON gemanifesteerd en is onze inzet op ontwikkeling van een krachtige en gerichte aanpak ervan, temeer noodzakelijk.

Bij de ontwikkeling en realisatie van die aanpak staat het behouden en versterken van de kwaliteit van ons onderwijsaanbod en de keuzevrijheid voor ouders en leerlingen, centraal. Ook in schooljaar 2017-2018 hebben bestuur en scholen van SOVON in dat kader alles in het werk gesteld om de onderwijskwaliteit op peil te houden en waar nodig en mogelijk, het onderwijs verder te ontwikkelen en vernieuwen. Deze inspanningen hebben ertoe geleid dat de onderwijsresultaten van de SOVON-scholen, net als in het schooljaar 2017-2018, op vrijwel alle indicatoren van het toezichtkader van de Inspectie van het onderwijs als voldoende waren aan te merken (de 'onderbouwsnelheid' op het Murmellius Gymnasium lag onder de desbetreffende Inspectienorm). Op het vlak van onderwijsvernieuwing is onder meer uitwerking en uitvoering gegeven aan nieuwe onderwijskundige concepten en werkwijzen op de Berger Scholengemeenschap ('De nieuwe BSG') en op het Stedelijk Dalton College Alkmaar ('Dalton 2.0'). Het Murmellius Gymnasium heeft (in navolging van het Stedelijk Gymnasium Nijmegen) het programma 'Intermezzo' ontwikkeld voor getalenteerde leerlingen die de basisschool eerder hebben afgerond maar die nog niet toe zijn aan het voortgezet onderwijs. Tot slot heeft rsg Wiringherlant, mede met financiering van het bedrijfsleven, een 'Duurzaamheidslab' ontwikkeld waarin leerlingen vanuit het basis- én voortgezet onderwijs kennis kunnen maken met de nieuwste digitale technologie.

Wij sluiten het verslagjaar 2018 af met een exploitatieresultaat van € 4.750.540 positief. Er was een positief resultaat begroot van € 803.161. Een positief verschil van € 3.947.379. In hoofdstuk 6 worden de achtergronden hiervan verder behandeld. Onze stichting staat er financieel goed voor. Dat is te danken aan een solide financieel beleid in de voorbije periode. Daarbij werden positieve financiële resultaten doorgaans aan de algemene reserve toegevoegd, teneinde de robuuste basis verder te verstevigen. Najaar 2018 is wat dit betreft besloten tot een koerswijziging, waarbij we de solide financiële positie méér aanwenden voor verdere versterking en vernieuwing van ons onderwijs. In dat kader hebben de SOVON-scholen financiële ruimte gekregen om de, uit de nieuwe cao voortgezet onderwijs voortvloeiende reductie van de lestaak van docenten de komende drie jaar te compenseren met het aannemen van nieuwe medewerkers (een maatregel waarmee een bedrag is gemoeid van maximaal € 1 miljoen per jaar). Daarmee hopen we niet alleen de kwaliteit van ons onderwijs duurzaam op peil te houden, maar ook onze aantrekkelijkheid als werkgever kracht bij te zetten.

Suzanne van Ketel, voorzitter Raad van Toezicht

René Rigter, voorzitter College van Bestuur

1 Organisatie en besturing

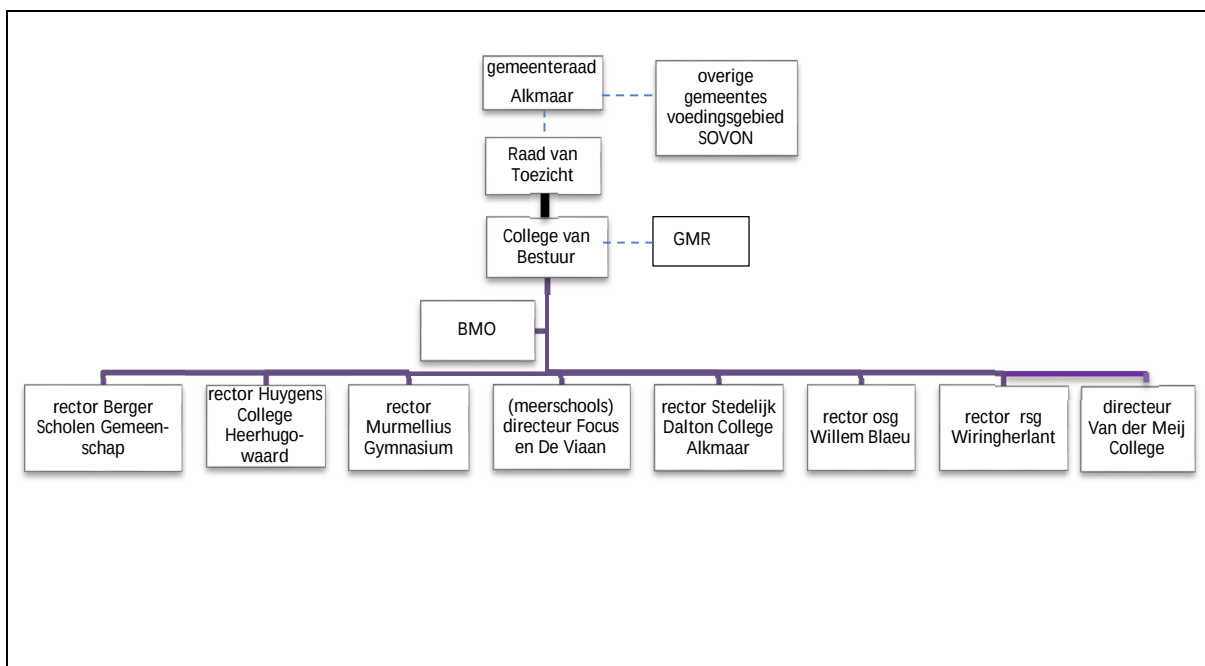
1.1 Juridische structuur en organogram

SOVON is een openbare stichting ex artikel 42b van de Wet op het voortgezet onderwijs. De gemeenten Alkmaar, Bergen, Heerhugowaard en (de toenmalige gemeente) Wieringermeer (momenteel Hollands Kroon) hebben in 2001 de instandhouding van de openbare school of scholen voor voortgezet onderwijs overgedragen aan de stichting.

De stichting kent een College van Bestuur en een Raad van Toezicht. Als externe toezichthouder fungeert de gemeenteraad van de gemeente Alkmaar (mede namens de gemeenteraden van de overige gemeenten waarin SOVON onderwijs aanbiedt). Deze komt onder meer in beeld als de stichting voornemens is een school te openen of te sluiten en wanneer een nieuw lid van de Raad van Toezicht wordt benoemd.

Belangrijke partij in de besluitvorming binnen SOVON is verder de Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (verder: GMR), die advies- dan wel instemmingsrecht heeft op een reeks van onderwerpen.

De ondersteuning van bestuur en schoolleiding geschiedt door het bureau management ondersteuning (BMO). De scholen worden geleid door een rector of een directeur, de praktijkscholen Focus en De Viaan staan onder leiding van een meerschools directeur. De relatie is getekend in onderstaand organogram.

Organogram SOVON

In de organisatie van SOVON neemt het Van der Meij College een bijzondere positie in. De directeur van deze school staat onder gezamenlijke aansturing van de bestuurder van SOVON en de bestuurder van csg. Jan Arentsz.

1.2 College van Bestuur

SOVON kent een éénhoofdig College van Bestuur (verder: CvB). Het verslagjaar was een overgangsjaar tussen twee bestuurders. In 2018 heeft de heer R.A. Gase afscheid genomen als voorzitter College van Bestuur. Op 1 juni 2018 is de heer R.B.M. Rigter aangetreden als voorzitter College van Bestuur.

1.3 Scholen

Het bestuur van SOVON is het bevoegd gezag van negen scholen, in de gemeenten Alkmaar (osg Willem Blaeu, Stedelijk Dalton College Alkmaar, Murmellius Gymnasium, praktijkschool De Viaan en het Van der Meij College), Bergen (Berger Scholengemeenschap), Heerhugowaard (Huygens College Heerhugowaard en praktijkschool Focus) en Hollands Kroon (rsg Wiringherlant). Het Van der Meij College in Alkmaar is een bestuurlijk samenwerkingsconstruct van SOVON en csg Jan Arentsz, dat bovenbouw vmbo onderwijs (vmbo-bl en -kader) verzorgt voor osg Willem Blaeu, het Stedelijk Dalton College Alkmaar en de (betreffende) vmbo-afdelingen van csg Jan Arentsz. Zie onderstaande tabel.

Gemeente/school	Brinnummer
<i>Alkmaar:</i>	
osg Willem Blaeu	01XF
Stedelijk Dalton College Alkmaar	19ZQ
Murmellius Gymnasium	20AA
De Viaan (praktijkonderwijs)	19YT
Van der Meij College	01XF01, 19ZQ02, 02TD03
<i>Bergen:</i>	
Berger Scholengemeenschap	16ST
<i>Heerhugowaard:</i>	
Huygens College Heerhugowaard	19ZX
Focus (praktijkonderwijs)	08UV
<i>Hollands Kroon:</i>	
rsg Wiringherlant	17DD

1.4 Verslag Raad van Toezicht

1.4.1 Samenstelling

De Raad van Toezicht (verder: RvT) bestond in 2018 uit de volgende leden die allen zijn benoemd door de gemeenteraad van de gemeente Alkmaar:

- de heer L.A. Pannekeet, voorzitter sinds 1 augustus 2015, lid op voordracht van de oudergeleding van de GMR sinds 1 januari 2011 tot 1 januari 2014 en herbenoemd tot 1 januari 2019;
- mevrouw K. van der Gaast, lid op voordracht van de RvT sinds 1 januari 2013 tot 1 januari 2018 en herbenoemd tot 1 januari 2023;
- mevrouw S. van Ketel, lid op voordracht van de oudergeleding van de GMR sinds 1 januari 2016 tot 1 januari 2021;
- mevrouw H. Winters, lid op voordracht van de GMR sinds 1 januari 2017 tot 1 januari 2020; en
- de heer K.-W. Hau, lid op voordracht van de RvT sinds 1 januari 2012 tot 1 januari 2017 en herbenoemd tot 1 januari 2022.

Per 1 augustus 2018 heeft de RvT uit haar midden mevrouw Van Ketel benoemd tot nieuwe voorzitter. Van 1 augustus tot en met 31 december 2018 heeft de heer Pannekeet de functie van lid RvT vervuld. Als nieuw lid van de RvT van SOVON is per 1 januari 2019 toegetreden dhr. R.K. van Rijn.

1.4.2 Bezoldiging

De leden van de RvT kunnen aanspraak maken op een bezoldiging, die voor 2018 € 2.000 bedroeg. Dit bedrag wordt verhoogd met 21% BTW als betrokkene geen vrijstelling voor de betaling hiervan bezit. Onderstaande bedragen zijn uitbetaald aan de leden over 2018.

De heer L.A. Pannekeet	Ziet af van bezoldiging
Mevrouw K. van der Gaast	€ 2.000
Mevrouw S. van Ketel	€ 2.420 (inclusief 21% BTW)
Mevrouw H. Winters	€ 2.000
De heer K.-W. Hau	Ziet af van bezoldiging

1.4.3 Functies en nevenfuncties

De leden van de RvT bekleedden in 2018 de volgende hoofdfuncties en al dan niet betaalde overige nevenfuncties.

De heer L.A. Pannekeet

Hoofdfunctie: directeur omgevingsdienst IJmond

Nevenfunctie: voorzitter Landelijke Vakgroep Aandachtsfunctionarissen Kindermishandeling (onbetaald)

Mevrouw K. van der Gaast

Hoofdfunctie: autonoom beeldend kunstenaar

Nevenfunctie: lid gemeenteraad Koggenland (betaald)

Nevenfunctie: lid kunstcommissie gemeente Koggenland (onbetaald)

Mevrouw S. van Ketel

Hoofdfunctie: advocaat bij Nineyards Law

Nevenfuncties: geen

Mevrouw H. Winters

Hoofdfunctie: directeur bibliotheek Kennemerwaard

Nevenfunctie: lid raad van toezicht Stichting Monumentenwacht Services Noord-Holland (betaald)

De heer K.-W. Hau

Hoofdfunctie: directeur EFK Interim-management en advies

Nevenfunctie 1: lid raad van toezicht stichting Energy Challenges Noord West (onbetaald)

1.4.4 Belangrijke thema's

De RvT kent een jaarlijkse cyclus van te behandelen onderwerpen. De meeste van deze onderwerpen, waaronder ook het goedkeuren van de begroting en het jaarverslag inclusief jaarrekening, komen éénmaal per jaar aan de orde. Tot aan de komst van de nieuwe bestuurder (zie hieronder) werd de RvT tevens enkele malen per jaar voorzien van een financiële voortgangsrapportage. Deze rapportage is door de nieuwe bestuurder vervangen door een kwartaalrapportage, waarin behalve de financiële conditie van SOVON ook de voortgang op het vlak van strategie, onderwijs, HR, huisvesting en ICT wordt belicht.

Het verslagjaar was een overgangsjaar tussen twee bestuurders. In 2018 heeft de heer Gase afscheid genomen als voorzitter College van Bestuur. Op 1 juni 2018 is de heer R.B.M. Rigter aangetreden als voorzitter College van Bestuur.

Belangrijke opdracht voor de nieuwe bestuurder is om de interne en externe samenwerking en de ontwikkeling en vernieuwing van het onderwijs binnen SOVON en de scholen, te versterken. Speerpunten die ook centraal staan in het nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2022 *Samen Vooruit!*, dat medio 2018 door de RvT werd goedgekeurd. Met de implementatie van het nieuwe strategisch beleidsplan is najaar 2018 onder leiding van de heer Rigter een start gemaakt. Belangrijke mijlpaal was de eerste SOVON brede professionaliseringsmiddag, die begin 2019 plaatsvond. Tijdens deze middag voor het voltallige personeel van SOVON werden door vijftig docenten en ondersteunende medewerkers workshops verzorgd. De middag is zeer positief gewaardeerd en zal in 2020 zeker herhaald worden. In de RvT is regelmatig met de bestuurder stilgestaan bij deze en andere, door hem genomen en geplande initiatieven inzake de uitvoering van zijn opdracht en de daarbij geboekte voortgang.

Wat betreft het strategisch speerpunt om de externe samenwerking tussen SOVON en o.a. andere besturen in de regio te versterken, heeft de RvT ook zelf een actieve rol. In dat kader heeft zij het initiatief genomen om gesprekken te entameren met de raden van toezicht en colleges van bestuur van de andere instellingen die behoren tot de zgn. 'Topgroep Noord-Holland-Noord' om te verkennen hoe nadrukkelijker kan worden samengewerkt bij de aanpak van de verwachte verdere terugloop van leerlingenaantallen (krimp). Deze gesprekken hebben geleid tot de afspraak om rond enkele specifieke krimsituaties (waaronder het vmbo in Alkmaar) een gezamenlijke aanpak uit te werken. Hiermee is in 2018 een begin gemaakt.

Zoals geschetst staat SOVON, onder leiding van de nieuwe bestuurder, onder andere voor de opgave om de ontwikkeling en vernieuwing van het onderwijs en de organisatie, krachtige impulsen te geven en duurzaam te versterken. Dat vraagt om substantiële investeringen. Dat vraagt verder om een zodanige financiële sturing van de organisatie dat enerzijds de al jaren solide financiële positie wordt behouden, maar anderzijds de beschikbare middelen op verantwoorde wijze worden aangewend om voornoemde impulsen mogelijk te maken. Belangrijk onderwerp van gesprek binnen de RvT en met de nieuwe bestuurder was (en is) hoe deze wijze van sturing evenwichtig kan worden geïmplementeerd, mede met het oog op borging van een doelmatige besteding van rijksmiddelen. Uitvloeisel hiervan is o.a. geweest dat het positieve resultaat over 2018 niet is toegevoegd aan de algemene reserve van SOVON, zoals voorheen te doen gebruikelijk was, maar in de vorm van een 'bestemmingsreserve kwaliteit' wordt aangewend om (onder meer) de scholen de komende drie jaar de ruimte te geven de vermindering (ingevolge de nieuwe cao voortgezet onderwijs) van de lestaak van docenten te compenseren via het aannemen van nieuw personeel. Met deze maatregel is een bedrag gemoeid van maximaal € 1 miljoen per jaar. Doel is om de reductie van de lestaak ook daadwerkelijk te laten resulteren in vermindering van de werkdruk van docenten. Vanuit een oogpunt van doelmatigheid zal in de loop van 2019 via een enquête onder alle docenten van de SOVON-scholen worden geëvalueerd in hoeverre de maatregel inderdaad heeft geleid tot verlaging van de ervaren werkdruk. Meer in het algemeen heeft de RvT, ten behoeve van de doelmatige inzet van rijksmiddelen, als uitgangspunten geformuleerd dat (a) incidentele middelen niet worden aangewend voor de financiering van structurele maatregelen, (b) het eigen vermogen van SOVON te allen tijde op peil blijft en (c) er tijdig wordt bijgestuurd wanneer de doelmatigheid onder druk zou komen te staan. Bij deze uitgangspunten zal met ingang van verslagjaar 2019 regelmatig in de Raad worden stilgestaan. Ook met het instellen van een auditcommissie, eind 2018, beoogt de RvT de doelmatige (en effectieve) aanwending van de aan SOVON toebedeelde rijksmiddelen, verder kracht bij te zetten.

Vermeldenswaard is voorts dat de RvT ook in 2018 uitgebreid is geïnformeerd over de voortgang bij de nieuwbouw van het Huygens College Heerhugowaard. Zij stelt vast dat dit complexe en omvangrijke nieuwbouwproject onverminderd volgens planning en binnen budget verloopt. Het nieuwe gebouw wordt op 1 augustus 2019 in gebruik genomen.

Belangrijk onderwerp van gesprek in de RvT was, tot slot, de voorbereiding van SOVON op het vierjaarlijks bezoek van de Inspectie van het Onderwijs in de eerste helft van 2019.

Alkmaar, 19 april 2019,

S. van Ketel
Voorzitter RvT

1.5 Verslag Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad

1.5.1 Samenstelling

De Gemeenschappelijke Medezeggenschapsraad (verder: GMR) bestond op 31 december 2018 uit de volgende leden:

- de heer P. van der Hoorn (Stedelijk Dalton College Alkmaar, personeelsgeleding, voorzitter);
- mevrouw H. Blaauw (Stedelijk Dalton College Alkmaar, oudergeleding);
- mevrouw R. Hatzmann (Berger Scholengemeenschap, personeelsgeleding);
- de heer P. Hoogland (Berger Scholengemeenschap, leerlinggeleding);
- de heer K. Heinsdijk (rsg Wiringherlant, personeelsgeleding);
- mevrouw J. Iliohan (rsg Wiringherlant, leerlinggeleding);

- de heer B. Zonneveld (Murmellius Gymnasium, personeelsgeleding);
- mevrouw A. Boer (Murmellius Gymnasium, personeelsgeleding);
- mevrouw M. Ravesloot (Huygens College Heerhugowaard, personeelsgeleding, secretaris);
- de heer P. Groefsema (praktijkschool Focus, personeelsgeleding, plaatsvervangend voorzitter);
- mevrouw A. van den Berg (Focus praktijkonderwijs, personeelsgeleding);
- de heer R. Geerlings (osg Willem Blaeu, personeelsgeleding);
- mevrouw A. Jonker (osg Willem Blaeu, leerlinggeleding);
- de heer W. de Wit (praktijkschool De Viaan, personeelsgeleding);
- mevrouw A. Blom (praktijkschool De Viaan, oudergeleding).

1.5.2 Belangrijke thema's

Ook de GMR kent een jaarlijkse cyclus van te behandelen onderwerpen, waaronder het bovenschools formatiebeleid en formatieplan en het jaarverslag, die éénmaal per jaar aan de orde komen.

Belangrijk thema in 2018 was voorts het nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2022, waaraan de GMR behalve in de reguliere vergaderingen via aparte sessies met de bestuurder een belangrijke bijdrage heeft geleverd.

Ook voor de GMR van SOVON was een nieuw, vast onderwerp op de agenda, de kwartaalrapportage waarin de bestuurder inzicht geeft in de voortgang op het gebied van strategie, onderwijs, HR, huisvesting/ICT en financiën. De eerste editie van de rapportage is in de decembervergadering van de GMR besproken en positief ontvangen.

Vermeldenswaard onderwerp van gesprek tussen bestuurder en GMR was verder, voorjaar 2018, het bovenschools formatiebeleid. De GMR heeft in de aprilvergadering de wens geuit om dat beleid op enkele fundamentele punten (het aantal lesweken, de opslagfactor voor praktijkonderwijs en de verhouding tussen bovenschools resp. op schoolniveau te maken formatieve afspraken) te herzien. De nieuwe bestuurder heeft daarop een werkgroep (samengesteld uit leden van de GMR, een schoolleider en stafmedewerkers) opdracht gegeven om begin 2019 met een advies op die punten te komen.

Alkmaar, 19 april 2019,

P. van der Hoorn
Voorzitter GMR

1.6 Klachten en bezwaren

1.6.1 Procedures

Ouders, leerlingen en medewerkers hebben diverse wegen om eventuele grieven over de gang van zaken binnen de organisatie aanhangig te maken:

- klachten kunnen onder de aandacht worden gebracht van de Klachtencommissie;
- wanneer de klacht betrekking heeft op een formeel besluit, kan deze worden voorgelegd aan de Commissie voor de Bezwaarschriften of, in geval van kwesties met betrekking tot het eindexamen, aan de Commissie van Beroep voor de Eindexamens;
- de Klachtencommissie en de Commissie voor de Bezwaarschriften hebben elk drie afdelingen/'kamers', te weten voor schoolzaken, voor rechtspositionele aangelegenheden en voor kwesties op het vlak van seksuele intimidatie en geweld;
- voordat een gang naar de genoemde commissies wordt gemaakt, kunnen ouders, leerlingen en medewerkers over de betreffende kwestie vertrouwelijk van gedachten wisselen met een (externe, onafhankelijke) vertrouwenspersoon. Met zaken aangaande de veiligheid op school (waaronder vermeende seksuele intimidatie) kunnen ouders, leerlingen en medewerkers ook terecht bij een contactpersoon. Elke school heeft twee medewerkers aangewezen als contactpersoon;

- een 'misstand' of een vermoeden daarvan, kunnen ouders/leerlingen en medewerkers ook voorleggen aan de landelijke Commissie melden van een Misstand (ouders en leerlingen) respectievelijk aan het landelijke Huis voor Klokkenluiders. Wat wordt verstaan onder een 'misstand' staat beschreven in de Klokkenluidersregeling van SOVON.

1.6.2 Samenstelling commissies, vertrouwenspersonen

De Klachtencommissie, de Commissie voor de Bezwaarschriften en de Commissie van Beroep voor de Eindexamens van SOVON kennen een hoge mate van personele overlap en bestaan uit de volgende externe, onafhankelijke deskundigen:

- de heer C.A. Groenhart, oud-rector in het voortgezet onderwijs;
- de heer P. van Lingen, advocaat;
- mevrouw F. van der Meer, oud-inspecteur voortgezet onderwijs;
- de heer H. Nonhebel, oud-directeur in het primair onderwijs;
- mevrouw B.A. Witteveen, arts.

De betrokkenheid van deze deskundigen in de diverse commissies en kamers is als volgt:

Commissie Kamer	Commissie voor de Bezwaarschriften			Klachtencommissie			Commissie van Beroep in- zake de Eind- examens
	Schoolzaken	Rechts- positie	Seksuele intimida- tie en ge- weld	School- zaken	Rechts- positie	Seksuele intimida- tie en ge- weld	
De heer C.A. Groenhart	X	X	X	X	X	X	X
De heer P. van Lingen	X	X	X	X	X	X	X
Mevrouw F. van der Meer	X			X			X
De heer H. Nonhebel		X			X		
Mevrouw B.A. Witteveen			X			X	

In het verslagjaar is het éénmaal gekomen tot behandeling van een bezwaarschrift door de Commissie voor de Bezwaarschriften, kamer Schoolzaken. In enkele andere gevallen is het gelukt om, via goed en open overleg met betrokkenen, formele indiening van een bezwaar of klacht te voorkomen en 'de lucht te klaren'.

SOVON heeft twee bovenschoolse vertrouwenspersonen:

- mevrouw I.H. van Lingen-Schuur (vertrouwenspersoon leerlingen);
- de heer W.S. de Vries (vertrouwenspersoon voor personeelsleden).

Op de vertrouwenspersoon leerlingen is in het verslagjaar vijfmaal een beroep gedaan. De vertrouwenspersoon voor personeelsleden is in 2018 tienmaal ingeschakeld.

1.7 Naleving branchecode

Bestuurder en RvT van SOVON besteden nadrukkelijk aandacht aan een goede naleving van de branchecode. In deze paragraaf wordt uiteengezet op welke wijze dat, voor elk van de drie uitgangspunten van de code (Code Goed Onderwijsbestuur VO, pagina 7 t/m 10) vorm krijgt. Verder wordt aangestipt welke overige acties in 2018 zijn opgepakt om de governance en besturing van SOVON te versterken.

1.7.1 "In evenwicht met de zachte kant van goed bestuur"

Met dit uitgangspunt wordt bedoeld dat bestuur en toezicht van een instelling enerzijds moeten zorgen dat de formele en procedurele kant van de governance op orde is, maar anderzijds ook voldoende energie moeten steken in de relatie met (overige lagen in) de organisatie en in de eigen professionalisering. Op dit vlak zijn de volgende zaken vermeldenswaard. Ten eerste heeft de RvT begin 2018 een 'tour' gemaakt waarbij in één dag alle SOVON-scholen zijn bezocht. Na ontvangst door de schoolleiding werd, vaak door docenten en leerlingen een rondleiding door de school en een toelichting op het lesaanbod gegeven. Ten tweede heeft de RvT, net als in voorgaande jaren, deelgenomen aan (het avondprogramma van) de jaarlijkse eendaagse van het College van Schoolleiders (verder: CvS, dit is het overlegorgaan van bestuurder en schoolleiders van SOVON). Op de derde plaats heeft de RvT ook in 2018 het eigen functioneren in de verplichte jaarlijkse zelfevaluatie onder de loep genomen. Daaruit kwam onder meer naar voren dat zij systematischer aandacht wil besteden aan de eigen professionalisering, door middel van thematische bijeenkomsten. Als uitvloeisel hiervan hebben in 2018 twee the-

mabijeenkomsten plaatsgevonden; één over het lezen van jaarrekeningen en één over versterking en professionalisering van de governance van SOVON. Deze laatste bijeenkomst heeft tevens geresulteerd in een aantal aanpassingen op het formele governancevlak, waaronder de instelling van een auditcommissie en een remuneratiecommissie met ingang van januari 2019.

1.7.2 “Publieke belangen dienen”

Dit uitgangspunt betekent dat bestuur en toezicht van een onderwijsinstelling er voor moeten zorgen dat de publieke middelen die zij ontvangen, ook maximaal worden besteed aan het onderwijs. In 2018 is dit uitgangspunt op verschillende manieren zichtbaar geweest binnen SOVON. Ten eerste is onverkort vastgehouden aan de al jarenlang sobere bedrijfsvoering, met een éénhoofdig College van Bestuur en een kleine centrale staf waarvan de kosten minder dan 4% van de totale loonsom van SOVON bedragen (ruim onder landelijke gemiddelden op dit punt). Ten tweede heeft de bestuurder, met goedkeuring van de RvT, besloten tot de fundamentele koerswijziging in de financiële sturing van de instelling die in 1.4.4 al werd geschetst. Kern daarvan is dat een eventueel positief resultaat niet, zoals voorheen te doen gebruikelijk was, in beginsel wordt toegevoegd aan de algemene reserve van SOVON maar de beschikbare middelen waar opportuun méér worden benut voor versterking van de onderwijskwaliteit en voor vernieuwing van onderwijs en organisatie van de stichting en de scholen. Als manifestatie van deze koerswijziging heeft de bestuurder besloten om substantiële middelen beschikbaar te stellen aan de scholen om de uit de nieuwe cao voortgezet onderwijs voortvloeiende vermindering van de lestaak van docenten volledig te kunnen opvangen via het aannemen van nieuwe medewerkers. Met deze maatregel, die vooralsnog geldt voor de schooljaren 2019-2020 t/m 2021-2022, is een bedrag gemoeid van maximaal € 1 miljoen per jaar. Op het uitgangspunt “Publieke belangen dienen” is, tot slot, vermeldenswaard dat SOVON er voor heeft gekozen de implementatie van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) te beleggen bij een bestaande, interne functionaris in plaats van hiervoor een nieuwe medewerker aan te trekken of een externe expert in te schakelen. Verder heeft SOVON ervoor gekozen geen aparte interne ‘privacy officer’ aan te stellen die belast is met de operationele aspecten van privacybescherming, maar ook deze rol te beleggen bij bestaande functionarissen; wat betreft de privacy van leerlingen de schoolleiders, wat betreft de privacy van medewerkers het hoofd Personeelszaken en wat betreft de ICT-kant van privacybescherming het hoofd Bedrijfsvoering van SOVON.

1.7.3 “Knooppunt zijn (horizontale verantwoording)”

SOVON steekt veel energie in horizontale verantwoording, dat wil zeggen in het afleggen van rekenschap aan en het betrekken van haar interne en externe ‘stakeholders’. Op de eerste plaats zetten zowel de stichting als de scholen stevig in op nauwe afstemming met de medezeggenschapsorganen. Verder wordt binnen de scholen veel aandacht besteed aan het meten en verbeteren van de tevredenheid van leerlingen over het onderwijs (lessen en docenten). Voorts participeert de bestuurder van SOVON in een groot aantal externe netwerken, waarin vaak ook de afstemming met externe stakeholders (bijvoorbeeld de gemeenten in de regio) aan de orde is. Ten slotte is op dit punt vermeldenswaard dat in 2017 en 2018, bij de uitwerking van het nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2022 van SOVON nadrukkelijk is ingezet op een ‘bottom-up’ aanpak waarbij zowel op het niveau van de scholen (schoolleiders en brede schoolleiding) als bij de medezeggenschap (GMR plus door de GMR betrokken ouders, leerlingen en docenten) input voor de nieuwe koers is ‘opgehaald’.

2 Visie en strategie

2.1 Missie en visie

In 2001 heeft het toenmalige Algemeen Bestuur van SOVON de missie van de instelling als volgt geformuleerd:

Het onderwijs van onze Stichting wordt gekenmerkt door algemene toegankelijkheid, diversiteit en kwaliteit. Samen met het tonen van respect in de omgang met elkaar vormt dit de basis voor betrokkenheid en wederzijds begrip. Wij respecteren verschillen in levensbeschouwelijke, culturele en sociale achtergrond, alsmede seksuele geaardheid.

In het kader van het nieuwe strategisch beleidsplan voor de periode 2019-2022 is dit 'mission statement', tegen de achtergrond van actuele en verwachte ontwikkelingen en uitdagingen binnen en rondom SOVON, geherformuleerd:

In het onderwijs en de organisatie van SOVON en haar scholen staan algemene toegankelijkheid, kwaliteit, eigenheid en diversiteit, respect en het stimuleren van ontwikkelkansen voor leerlingen en medewerkers centraal. In de komende periode zetten we (nog) meer in op onderlinge samenwerking en samenwerking met externe partijen om deze kernwaarden te realiseren en om de kwaliteit van het onderwijs en de keuzevrijheid voor ouders en leerlingen op peil te houden. Daarmee willen we onze maatschappelijke opdracht als openbaar voortgezet onderwijsinstelling nog beter waarmaken: het bieden van maximale kansen op ontplooiing en voortuitgang van ieder kind!

2.2 Strategische koers

Zomer 2018 is het nieuwe strategisch beleidsplan van SOVON voor de periode 2019-2022 vastgesteld, *Samen vooruit!* getiteld. Hierin zijn, vanuit een analyse van sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen voor de komende periode, de strategische speerpunten voor SOVON en de scholen voor de genoemde periode uitgewerkt.

Eerste speerpunt is dat we willen zorgen dat SOVON financieel gezond blijft, maar tegelijkertijd méér willen (en moeten) investeren in ontwikkeling en vernieuwing. Daarbij gaat het onder meer om de vernieuwing van ons onderwijs en professionalisering van onze medewerkers op alle niveaus. Tweede speerpunt van *Samen Vooruit!* is dat we de interne en externe samenwerking willen versterken. Binnen SOVON gaat het dan bijvoorbeeld om gezamenlijke aanpak van ingewikkelde vraagstukken als het ziekteverzuim en personeelstekorten (o.a. in de bèta- en talenvakken en de beschikbare menskracht op middenmanagementniveau). Extern is het van belang om meer gezamenlijk op te trekken met andere besturen in de regio bij het op peil houden van het onderwijsaanbod ondanks de verwachte terugloop van leerlingenaantallen (krimp).

2.3 De strategische beloftes vertaald

Ons strategisch motto *Samen Vooruit!* hebben we vertaald in een aantal *beloftes* waaraan de interne en externe stakeholders van SOVON ons kunnen houden:

1. *We bieden onze leerlingen modern onderwijs*
Speerpunten in dit verband zijn onder meer maatwerk en flexibilisering, een ruimere inzet van ICT in ons onderwijs en een betere aansluiting op het primair onderwijs en vervolgonderwijs (door oprichting van bijvoorbeeld 10-14 of 0-18 scholen).
2. *We zorgen voor voldoende kwalitatief goed voortgezet onderwijs in de regio en keuzevrijheid voor ouders en leerlingen*
In dit kader blijven we een leidende rol vervullen in externe bestuurlijke netwerken en brengen we, in samenwerking met andere besturen, minimaal drie urgente krimpsituaties tot een structurele oplossing. Ook binnen SOVON zetten we in op een duurzame aanpak van de krimp. Uitgangspunt daarbij is dat we het huidige gevarieerde palet aan scholen willen behouden, maar we realiseren ons dat het maken van keuzes ten aanzien van de samenstelling daarvan mogelijk onontkoombaar is.

3. *We leggen de professionele lat hoog*

Belangrijk onderdeel hiervan is onder meer de uitwerking en realisatie van een SOVON-breed professionaliseringsprogramma (voor medewerkers op alle niveaus), waarmee we zowel onze gezamenlijke expertise op een nog hoger peil brengen als de interne samenwerking tussen de verschillende scholen een positieve impuls geven. De eerste SOVON professionaliseringsmiddag vindt plaats op 28 januari 2019.

4. *We houden een gezonde financiële basis en benutten die in de komende periode om te vernieuwen*

Concrete resultaten in dit verband zijn onder andere dat we de verworvenheden van een efficiënte bedrijfsvoering en centrale organisatie (bestuur en BMO) behouden en gericht financiële middelen zullen vrijmaken voor vernieuwing van onderwijs en organisatie van SOVON. Tevens maken we in dit kader werk van terugdringing van het ziekteverzuim en ontwikkelen we een strategisch personeelsplan waarin we (onder andere) het verzuim bezien in samenhang met thema's als werkdruk en vitaliteit en waarin we gerichte initiatieven ontwikkelen om kwetsbaarheden in ons personeelsbestand duurzaam te ondervangen.

In de onderstaande tabel zijn voornoemde strategische beloftes verder vertaald en geoperationaliseerd.

Beloftes	Doelstellingen
1. We bieden onze leerlingen modern onderwijs.	a. We bieden iedere leerling maatwerk. Inzet is ieder kind maximale kansen te bieden en kansenongelijkheid tegen te gaan. We maken hierbij actief gebruik van bewezen onderwijskundige concepten. b. We maken méér gebruik van ICT in ons onderwijs. c. We verbeteren de aansluiting met het po (bijvoorbeeld door de vorming van 10-14 of 0-18 scholen), het vervolgonderwijs en de arbeidsmarkt. Elke school heeft per doelstelling tenminste één 'SMART' (specifiek, meetbaar, acceptabel, resultaatgericht, tijdgebonden) activiteit/project in het schoolplan opgenomen.
2. We zorgen voor voldoende kwalitatief goed voortgezet onderwijs in de regio en keuzevrijheid voor alle leerlingen.	a. We pakken samen met andere besturen in de regio de gevolgen van de krimp aan. Op tenminste drie urgente dossiers realiseren we duurzame oplossingen die in het belang zijn van leerlingen. b. Ook binnen SOVON kiezen we voor een strategische, duurzame aanpak van de gevolgen van de krimp. We maken en realiseren een portfolioplan. Daarin geven we aan hoe we ons onderwijs op de diverse locaties de komende vier jaar verder ontwikkelen, met het oog op behoud van een kwalitatief hoogwaardig en gevarieerd aanbod. Inzet is een marktaandeel van 37,5% in Noord-Kennemerland en 40% in de RPO-regio (inclusief praktijkonderwijs en rsg Wiringherlant). De scholen verwerken de uit a en b voortvloeiende activiteiten (voor zover op hen van toepassing) in hun schoolplan.
3. We leggen de professionele lat hoog.	a. We verleggen het accent van individuele scholing naar gezamenlijke, in company professionalisering op alle niveaus: OP, OOP, directie en bestuur. Daartoe ontwikkelen en realiseren we een SOVON-breed professionaliseringsprogramma. Door intensivering van de interne samenwerking delen wij meer expertise met elkaar en werken wij aan de verdere professionalisering van onze organisatie. b. Minstens één van onze praktijkscholen heeft het predicaat 'excellent'. NB. De besturen in de RPO-regio Noord-Kennemerland hebben afgesproken vooralsnog niet actief in te zetten op het behalen van het predicaat 'excellent' in de overige schoolsoorten. Dit vanwege het mogelijk perverse effect dat hiervan uitgaat (behalen van het predicaat als doel op zichzelf en als marketinginstrument). Deze afspraak heeft geen betrekking op het praktijkonderwijs. Wat betreft het praktijkonderwijs zi

Beloftes	Doelstellingen
	deze doelstelling de kwaliteit van de betrokken scholen en de maatschappelijke positionering van het praktijkonderwijs een extra impuls te geven.
	c. We hebben tenminste twee geaccrediteerde OPLIS-scholen en zorgen dat de andere scholen daarvan kunnen profiteren.
	De scholen geven in hun schoolplan aan, hoe zij gebruik zullen maken van het gezamenlijke professionaliseringsprogramma én welke activiteiten zij zelf gaan ontplooiën op het vlak van gezamenlijke professionalisering binnen de school. Daarnaast verwerken de scholen die het betreft, de uit b en c voortvloeiende activiteiten in hun schoolplan.
4. We houden een gezonde basis en benutten die in de komende periode om te ontwikkelen en vernieuwen.	a. Onze scholen blijven minimaal voldoende scoren op alle onderdelen van de opbrengstenkaarten van de Inspectie.
	b. We brengen en houden het ziekteverzuim (percentage en verzuimduren) onder het landelijk gemiddelde in het vo (jaarlijkse verzuimbenchmark Voion). De aanpak is onderdeel van een te ontwikkelen strategisch personeelsplan, waarin we ziekteverzuim benaderen in samenhang met thema's als werkdruk en vitaliteit en dat in essentie bedoeld is om SOVON als werkgever aantrekkelijker te maken.
	c. We behouden de verworvenheden van een efficiënte en gezonde bedrijfsvoering: de overheadkosten (schoolmanagement, OOP, BMO en bestuurder) blijven onder het landelijk gemiddelde in het vo (jaarlijkse benchmark Berenschot).
	d. We stellen een investeringsagenda op waarin is uitgewerkt aan welke van de bovengenoemde doelstellingen extra middelen worden toebedeeld (op SOVON- én schoolniveau).
	De scholen geven in hun schoolplan aan hoe zij doel a gaan realiseren. Op doel b en c krijgen de schoolleiders jaarlijks (in hun managementcontract) targets mee. In het schooljaarplan wordt aangegeven hoe deze worden gerealiseerd. Ten slotte kunnen de scholen, in het kader van punt d, een aanvraag doen voor extra investeringsmiddelen ten behoeve van realisatie van het schoolplan.

2.4 Implementatie strategisch beleidsplan

Het nieuwe strategisch beleidsplan is net voor de zomervakantie 2018 formeel vastgesteld. Daarna is het in de vorm van een 'krant' op 'tabloid'-formaat aan alle medewerkers én aan externe relaties toegestuurd. Tevens zijn de speerpunten uit het plan visueel samengevat op een 'poster' (zie de volgende pagina) die binnen de scholen en het stafbureau wordt gebruikt als hulpmiddel in de communicatie met collega's (maar ook met relaties die ons bezoeken) over onze strategische ambities voor de komende jaren.

Najaar 2018 heeft, onder meer tijdens de jaarlijkse ééndaagse met bestuurder, schoolleiders en RvT, de bestuurder van SOVON geïnvesteerd in het ontwikkelen van een gezamenlijk en gedeeld beeld met de schoolleiders over de betekenis van de verschillende strategische beloftes en doelstellingen.

Eind 2018 zijn afspraken gemaakt over de implementatie van het strategisch beleidsplan. Deze implementatie ligt op twee niveaus:

- SOVON-breed

Op SOVON niveau gaan vier werkgroepen elk onder aanvoering van een rector/directeur aan de slag met de uitwerking en realisatie van organisatie-brede initiatieven rond de bovengenoemde strategische beloftes en doelen:

- a. Modern onderwijs voor alle leerlingen.
- b. Goed en gevarieerd onderwijs in de regio.
- c. Samen professionaliseren.
- d. Basis op orde, investeren in de toekomst.

Voor de zomervakantie van 2019 dient iedere werkgroep een plan van aanpak aan te leveren, inclusief begroting. Bestaande SOVON-brede werkgroepen (zoals de werkgroep HRM) worden gehandhaafd en nemen feitelijk bepaalde onderdelen van de werkzaamheden van genoemde werkgroepen op zich.

Scholen

Het strategisch beleidsplan vormt het kader voor de beleidsplannen van de scholen van SOVON, zowel inhoudelijk als wat betreft de looptijd. Vanaf najaar van 2018 zijn de scholen doende de vertaalslag te maken van het strategisch beleidsplan naar de schoolplannen conform het geschetste in tabel 2. Scholen waarvan het huidige beleidsplan na 2018 nog doorloopt, staan daarbij voor de opgave de inhoudelijke doelstellingen van het strategisch beleidsplan in het schoolplan te verwerken. Zodra het doorlopende schoolplan eindigt, ontwikkelen deze scholen een nieuw schoolplan met een looptijd tot het eind van de nieuwe strategische periode (eind schooljaar 2022-2023). Voor dát nieuwe schoolplan én voor scholen die in 2018 toewerken naar een nieuw meerjarig beleidsplan, gelden behalve de inhoudelijke doelstellingen en looptijd van het strategisch beleidsplan, ook de door de Inspectie aan het schoolplan gestelde eisen.

koers 2022 → samen vooruit!

missie & visie

In het onderwijs van de SOVON-scholen staan algemene toegankelijkheid, kwaliteit, eigenheid en diversiteit, respect en het stimuleren van ontwikkelingskansen voor leerlingen en medewerkers centraal. In de komende periode zullen we (nog) meer in op onderlinge samenwerking en samenwerking met externe partijen om deze kernwaarden te realiseren en om de kwaliteit van het onderwijs en de keuzevrijheid voor ouders en leerlingen op peil te houden. Daarmee willen we onze maatschappelijke opdracht als openbaar voortgezet onderwijsinstelling nog beter waarmaken: het bieden van maximale kansen op ontplooiing en vooruitgang aan ieder kind!

ontwikkelingen

In de context van onze strategische koers spelen de volgende trends en ontwikkelingen.

- Lokale en regionale krimp.
- Toenemende behoefte aan maatwerk.
- Steeds betere toepassingsmogelijkheden van ICT in het onderwijs.
- Toenemend appél op 'goed werkgeverschap' en aandacht voor werkdruk, loopbaanontwikkeling etc.
- Stijgende kansenkorten en in dat kader het toenemend belang van samenwerking met lerarenopleiders.
- Roep om betere samenwerking en aansluiting po-vo, vmbo-mbo, havo-vbo, vwo-wo en onderwijs-arbeidsmarkt.
- Toenemende aandacht voor en erkenning van (de zelfstandige positie van) het praktijkonderwijs.

belofte

We zorgen voor voldoende kwaliteit
goed voortgezet onderwijs in de regio en
keuzevrijheid voor alle leerlingen

doel

Externe samenwerking bij aanpak krimp: duurzame
oplossingen voor ten minste 3 urgente krimpgebieden.

doel

Interne samenwerking bij aanpak krimp:
strategisch portfoliebeheer.

belofte

We bieden onze leerlingen
modern onderwijs

doel

Betere aansluiting met po,
vervolgonderwijs en arbeidsmarkt.

doel

Méér gebruikmaken van ICT

doel

Maatwerk voor iedere leerling.

belofte

We leggen de
professionele lat hoog

doel

Minstens één praktijkschool
met 'predict' Excellent.

doel

Ten minste twee gescreende
OPUS-scholen.

doel

SOVON-breed professionaliseringsprogramma
op alle niveaus.

belofte

We houden een gezonde basis en
benutten die in de komende periode om
te ontwikkelen en vernieuwen

doel

Alle SOVON-scholen (minimaal) in het groen
bij de inspectie.

doel

Ziekteverzuim onder lokaal gemiddelde in het vo, aanpak in
samenhang met werkdruk, vitaliteit etc.: strategisch personeelsplan.

doel

Behoud van efficiënte en gezonde bedrijfsvoering
en overheid.

doel

Extra middelen voor onderwijsvernieuwing
investeringsagenda.

Mazars N.V.
Pagina 18 van 70
Gewaardeerd voor
identificatiedoelinden
RtS | 14-06-2019

3 Onderwijs

3.1 Leerlingenaantallen

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de leerlingenaantallen van de SOVON scholen, per 1 oktober 2017 respectievelijk 1 oktober 2018.

School	1-10-2017	1-10-2018
osg Willem Blaeu	1.010	941
Stedelijk Dalton College Alkmaar	1.146	1.167
Murmellius Gymnasium	866	807
De Viaan (praktijkonderwijs)	218	222
Van der Meij College	355	325
Berger Scholengemeenschap	1.012	999
Huygens College Heerhugowaard	1.141	1.119
Focus (praktijkonderwijs)	207	209
rsg Wiringherlant	1.041	999
<i>Totaal</i>	<i>6.996</i>	<i>6.788</i>

De algehele daling van 208 leerlingen (bijna 3%) in schooljaar 2018-2019 ten opzichte van het daaraan voorafgaande schooljaar was geen verrassing: in de prognoses en in de begroting voor schooljaar 2018-2019 hebben we vrijwel exact gerekend op de feitelijke leerlingaantallen (de prognose was 6.789 leerlingen). De dalende trend, die overigens ook zichtbaar is bij andere besturen in de regio, onderstreept het belang van de focus in ons nieuwe strategisch beleidsplan om intern (tussen de SOVON-scholen onderling) en extern (met andere besturen) stevig in te zetten op gezamenlijke aanpak van de krimp. Naast de algehele terugloop van het leerlingenaantal op SOVON-niveau zijn er overigens, zo laat bovenstaand overzicht zien, ook SOVON-scholen die juist licht zijn gegroeid (met name het Stedelijk Dalton College Alkmaar en de beide praktijkscholen).

Wat de externe inspanningen op het vlak van de krimp betreft, heeft SOVON begin 2018 het initiatief genomen om met andere besturen van de Topgroep Noord-Holland-Noord een gezamenlijke aanpak te ontwikkelen voor onder andere het beroepsgericht vmbo in Alkmaar en Heerhugowaard en het aanbod aan voortgezet onderwijs in Bergen. In de loop van 2018 hebben in dit verband diverse overleggen plaatsgevonden op het niveau van de colleges van bestuur en de raden van toezicht. Deze overleggen moeten in 2019 hun vruchten afwerpen.

In het kader van de externe afstemming ten behoeve van versterking van het regionale aanbod verdient verder vermelding dat SOVON met de andere besturen in de regio Noord-Kennemerland respectievelijk de besturen in de regio Kop van Noord-Holland, in 2018 een start heeft gemaakt met het uitwerken van actieprogramma's ter versterking van het technisch vmbo in deze regio's, gebruikmakend van de subsidieregeling 'Sterk Techniekonderwijs'.

3.2 Slagingspercentages

De slagingspercentages van de eindexamenleerlingen van de verschillende door SOVON-scholen aangeboden schooltypen¹, waren in het schooljaar 2017-2018 als volgt:

Schoolsoort	Geslaagd	Afgewezen
vwo	93,27%	6,73%
havo	83,97%	16,03%
vmbo TL	93,26%	6,74%
vmbo KB	92,12%	7,88%
vmbo BB	96,40%	3,60%
<i>Totaal</i>	<i>90,84%</i>	<i>9,16%</i>

Duidelijk is dat de slagingspercentages havo er negatief uitspringen en zorgen baren. Deze zijn met name veroorzaakt door de resultaten op de Berger Scholengemeenschap en osg Willem Blaeu. Op de Berger Scholengemeenschap stond ook het vwo-slagingspercentage onder druk. De rectoren van de genoemde scholen hebben een analyse gemaakt van de oorzaken en waar nodig gerichte maatregelen getroffen om de resultaten van schooljaar 2018-2019 beter te laten uitpakken.

Naast de tegenvallende resultaten op de genoemde SOVON-scholen waren er ook zeer goede scores op andere scholen te melden. Slagingspercentages van ruim 95% kwamen geregeld voor, waarbij een enkele afdeling zelfs een score van 100% behaalde.

3.3 Onderwijsresultaten 2017-2018

De Inspectie van het Onderwijs (verder: de Inspectie) baseert haar oordeel over de kwaliteit van scholen in het voortgezet onderwijs op een toezichtkader waarin de volgende indicatoren centraal staan:

- de 'onderwijspositie ten opzichte van het advies po', dat wil zeggen de verhouding tussen het onderwijsniveau dat leerlingen in de derde klas volgen ten opzichte van het destijds door de basisschool geadviseerde niveau;
- de 'onderbouwsnelheid', dat wil zeggen de mate waarin leerlingen met of zonder vertraging doorstromen naar de bovenbouw;
- het 'bovenbouwsucces', dat wil zeggen de mate waarin leerlingen met of zonder vertraging het eindexamen bereiken.
- de eindexamencijfers.

Het inspectieoordeel wordt steeds in het voorjaar bekend gemaakt en is gebaseerd op de gemiddelde scores op genoemde indicatoren over betreffend schooljaar en de twee schooljaren daarvoor. Het aan het eind van schooljaar 2017-2018 gepubliceerde inspectieoordeel luidde voor alle SOVON-scholen en afdelingen (schooltypen) en op alle indicatoren voldoende, met uitzondering van de onderbouwsnelheid op het Murmellius Gymnasium. Deze score was in de eigen kwaliteitszorgcyclus van SOVON (zie 3.5) al eerder geprognostiseerd en ook de Inspectie heeft er, via een zgn. 'attendering', op gewezen tijdens haar bezoek aan de school in het voorjaar van 2018. Op de Berger Scholengemeenschap (havo en vwo) en de osg Willem Blaeu (vwo) lagen de examencijfers maar net op of boven de norm, hetgeen op het Huygens College Heerhugowaard gold voor de onderbouwsnelheid. Deze laatste indicator vertoonde echter in de drie betrokken schooljaren een stijgende lijn, zodat het geconstateerde driejaarsgemiddelde de facto geen belangrijk aandachtspunt vormt. De bestuurder van SOVON heeft in 2018 diverse gesprekken gevoerd met de schoolleiding van het Murmellius Gymnasium, de Berger Scholengemeenschap en de osg Willem Blaeu om de onderwijsresultaten op de 'probleemindicatoren', die eveneens al waren geprognostiseerd in de kwaliteitszorgcyclus van SOVON, op orde te krijgen respectievelijk te houden.

¹ Met uitzondering van de praktijkscholen van SOVON, welke geen eindexamens kennen.

3.4 Prognose onderwijsresultaten 2018-2019

Ieder najaar kijken wij aan de hand van een extrapolatie van de onderwijsopbrengsten over het afgelopen schooljaar, vooruit naar het op grond daarvan te verwachten oordeel van de Inspectie in het lopend schooljaar. Als uit die analyse blijkt dat we op onderdelen risico's lopen, worden op die onderdelen gerichte maatregelen genomen. Zo anticiperen we op, en voorkomen we een mogelijke herhaling van de betreffende geprognoteerde negatieve score bij de Inspectie in het volgende schooljaar.

Najaar 2018 hebben we geconstateerd dat we bij de volgende afdelingen, gelet op het driejaarsgemiddelde op de betreffende indicatoren, in het lopend schooljaar 2018-2019 onder de Inspectienormen terecht komen:

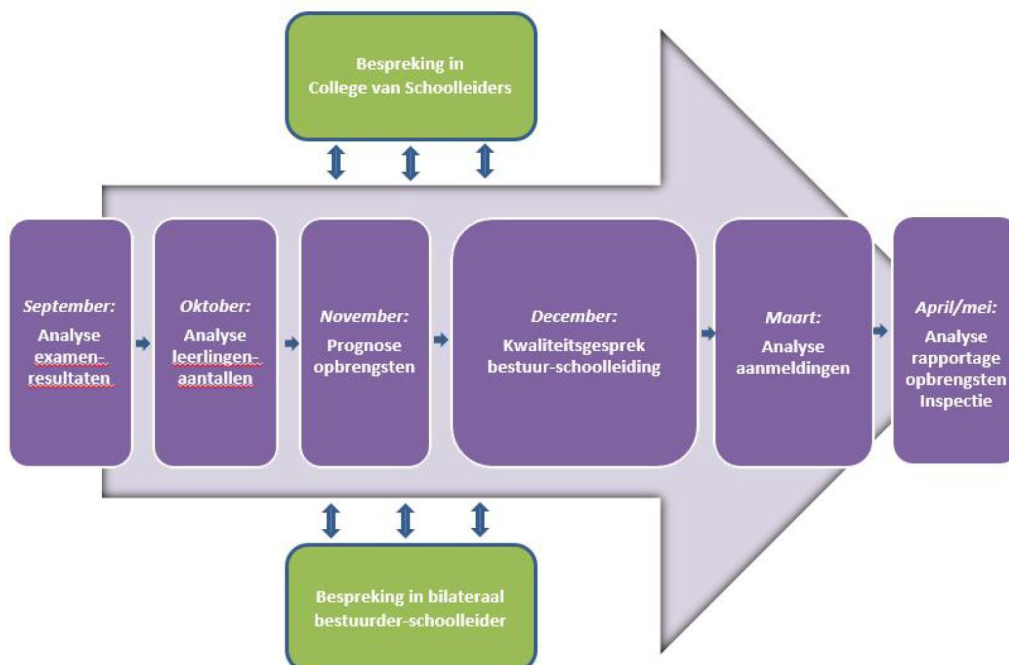
- (opnieuw) de onderbouwsnelheid op het Mummellius Gymnasium;
- de examencijfers havo en vwo op de Berger Scholengemeenschap (deze komen in de prognose nu dus onder de norm);
- bovenbouwsucces havo, osg Willem Blaeu.

Met het management van de genoemde scholen/afdelingen is besproken welke maatregelen worden genomen om ervoor te zorgen dat in het volgende schooljaar weer zodanig wordt gepresteerd op de betreffende Inspectienormen, dat het driejaarsgemiddelde weer op of boven die normen uitkomt.

Voor het overige is de prognose voor schooljaar 2018-2019 dat alle SOVON-scholen in het 'groen' blijven op de diverse indicatoren van het Inspectiekader. Wel hebben we ook voor het lopend schooljaar geconstateerd dat een (beperkt) aantal afdelingen op sommige indicatoren weinig marge hebben en naar de toekomst toe alert moeten zijn dat zij boven de norm blijven presteren. Ook daarover voert de bestuurder het gesprek met de betrokken schoolleiders.

3.5 Kwaliteitszorgsysteem

De in 3.4 geschetste prognose van de onderwijsresultaten over het lopend schooljaar is één van de stappen in de kwaliteitszorgsystematiek die op SOVON-niveau wordt gehanteerd. Zie onderstaande afbeelding.

Toelichting:

- Centraal in de kwaliteitszorgsystematiek staan de verschillende elementen van de onderwijsprestatie van SOVON en haar scholen, zoals deze zich in de loop van een schooljaar manifesteren: de examenresultaten, de leerlingenaantallen, de aanmeldingen en de totaalopbrengsten die door de Inspectie in het voorjaar worden gepubliceerd.
- Op elk van deze ijkpunten wordt door medewerkers van BMO een analyse gemaakt.
- In november werken we de eerder genoemde prognose uit van de resultaten over het lopend schooljaar. Deze prognose vormt de basis voor het zgn. 'kwaliteitsgesprek' tussen bestuur en schoolleiding. Daarin wordt onder meer besproken welke maatregelen worden genomen wanneer sprake is van een ongunstige prognose (de school komt maar net op dan wel zelfs onder inspectienormen).
- De prognose, de analyses van BMO en eventuele incidentele/actuele issues met betrekking tot de onderwijskwaliteit komen, behalve in het jaarlijkse kwaliteitsgesprek, tevens aan de orde in het CvS en in de (formele en informele) bilaterale gesprekken en contacten tussen bestuurder en rector/directeur.

3.6 Voorbereiding Inspectiebezoek 2019

Najaar 2018 zijn bestuur en schoolleiders van SOVON gestart met de voorbereidingen op het bezoek van de Inspectie, begin 2019. Dit Inspectiebezoek is het eerste aan SOVON volgens het vernieuwde toezichtkader dat van kracht is sinds eind 2017. Daarin voert de Inspectie eerst een startgesprek met het bestuur. Op basis daarvan vindt nader onderzoek plaats op schoolniveau. Belangrijke onderwerpen in het onderzoek van de Inspectie zijn onder andere de verbinding tussen het strategisch beleidsplan van SOVON enerzijds en de schoolplannen anderzijds, de mate waarin sprake is van een professionele cultuur, de wijze waarop wij op SOVON-niveau en op de scholen onze kwaliteitszorg hebben ingericht, en het financieel beheer.

In de voorbereiding op het Inspectiebezoek hebben de eerder genoemde jaarlijkse kwaliteitsgesprekken tussen bestuur en schoolleiding een belangrijke rol vervuld. In de aanloop naar het kwaliteitsgesprek heeft iedere school een *zelfevaluatie* verricht aan de hand van een van tevoren ingevuld, door BMO aangeleverd format. Belangrijk onderdeel van de zelfevaluatie was een analyse van de examenprocessen binnen de scholen, dit mede naar aanleiding van de situatie rond VMBO Maastricht. Daarbij is gebruik gemaakt van het door de VO-raad ontwikkelde evaluatie-instrument ten aanzien van de examinering en de programma's van toetsing en afsluiting (PTA's). Drie van de SOVON-scholen zijn overigens in het najaar van 2018 benaderd om deel te nemen aan het door de VO-raad zelf (naar aanleiding van de situatie in Maastricht) geïnitieerde onderzoek naar de stand van zaken rond de examenprocessen in het voortgezet onderwijs. Uiteraard hebben zij hun medewerking verleend.

3.7 Onderwijskundige ontwikkelingen en initiatieven

Zowel binnen SOVON als op het vlak van samenwerking tussen onze instelling en andere besturen/scholen zijn in 2018 diverse vernieuwende initiatieven te melden. Hieronder een (niet limitatieve) opsomming:

- het Mummellius Gymnasium heeft het traject 'Intermezzo' in voorbereiding genomen. Hierin krijgen (doorgaans) hoogbegaafde basisschoolleerlingen die de basisschool vroegtijdig afronden, via een 'groep 9 of groep 0', een 'tussenjaar' construct ondersteuning aangeboden om met name het 'leren leren' en de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerlingen centraal te stellen. Dit ter voorbereiding op de overstap naar de brugklas;
- de Berger Scholengemeenschap heeft het onderwijskundig plan 'De nieuwe BSG' verder uitgewerkt. De implementatie hiervan is in schooljaar 2018-2019 gestart in de onderbouw en de klassen 4 van de havo en het atheneum. Bovenliggend doel van 'De nieuwe BSG' is om de motivatie en het eigenaarschap van de leerlingen te vergroten en daarmee de onderwijsresultaten te verbeteren;
- het Stedelijk Dalton College Alkmaar is doende geweest met implementatie van het plan 'Dalton 2.0'. Als onderdeel hiervan zijn elementen van het 'Kunstskapskolan'-concept in het onderwijsprogramma van het Stedelijk Dalton College geïntroduceerd. Schooljaar 2018-2019 is gestart met een pilot met vijf klassen;
- het Huygens College Heerhugowaard heeft initiatieven genomen ter versterking en verbreding van de mavo, onder meer met een stroom 'Technologie en Toepassing'. Op rsg Wiringherlant en het Stedelijk Dalton College is sprake van vergelijkbare trajecten en de scholen hebben derhalve de nodige onderlinge afstemming gepleegd;

- op de praktijkscholen De Viaan en Focus loopt een succesvolle pilot met een entreeopleiding (mbo-1). De scholen onderzoeken de mogelijkheden om ook mbo niveau 2 aanbod te ontwikkelen;
- rsg Wiringherlant heeft (mede) met financiering van het bedrijfsleven en in samenwerking met de po-besturen in de regio Kop van Noord-Holland Surplus, Sarkon en Kopwerk een 'Duurzaamheids-lab' ingericht. In dit lab – waarvoor twee lokalen van rsg Wiringherlant worden ingezet – kunnen leerlingen van 10 tot 14 jaar experimenteren met de nieuwste digitale technologie;
- in 2018 is op de osg Willem Blaeu de 'Trajectplusklas' van start gegaan. De Trajectplusklas is bestemd voor PO- en VSO-leerlingen met een havo- of vwo-niveau, in de onderbouw (leerjaar 1, 2 of 3), met behoefte aan meer ondersteuning dan een reguliere klas en een regulier ondersteunings-team van iedere school kan bieden. De Trajectplusklas begeleidt leerlingen bij het ontwikkelen van vaardigheden waarmee zij kunnen doorstromen naar een reguliere klas. Bij aanvang van het schooljaar 2018-2019 telde de Trajectplusklas 19 leerlingen.
- SOVON participeert in enkele 'ambitietafels' die de gemeente Alkmaar ook in schooljaar 2018-2019 heeft geïnitieerd om lokale en regionale partijen bij elkaar te brengen rond actuele onderwijskundige thema's. We zijn kartrekker van een ambitietafel over '10-14' onderwijs en leveren een actieve bijdrage aan ambitietafels over het belang van praktijkleren respectievelijk een leven lang leren ('0-25').

In ons nieuwe strategisch beleidsplan 2019-2022 *Samen Vooruit!* (zie hoofdstuk 7) is onderwijsvernieuwing een belangrijk onderdeel. Ten behoeve van realisatie van onze ambities op dit terrein (en op de overige speerpunten uit het plan) heeft de bestuurder van SOVON najaar 2018 besloten substantiële investeringsmiddelen beschikbaar te stellen. Voor de periode 2019 tot en met 2022 is een bedrag gereserveerd van € 500.000 per jaar.

4 Personeel

4.1 Kengetallen

4.1.1 Samenstelling personeelsbestand

Bij SOVON waren op de peildatum 1 oktober 2018 in totaal 855 personeelsleden met bijna 641 fte in dienst. Het aantal is ten opzichte van 1 oktober 2017 gedaald met 4 personeelsleden en 9,3 fte. De verhouding directie, OP en OOP is in 2018 ongewijzigd gebleven. De verdeling over de verschillende functiecategorieën was als volgt:

Aantal personeelsleden en fte's per functiecategorie

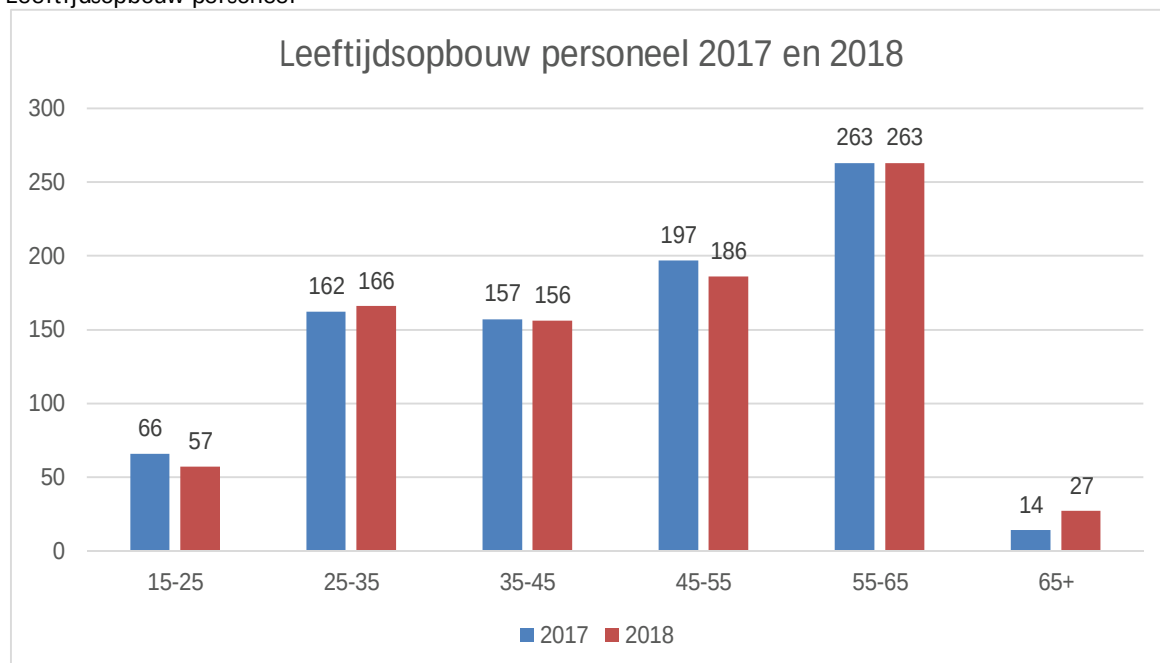
Jaar	2017				2018			
Functiecategorie	aantal	fte's		% t.o.v. fte's	aantal	fte's		% t.o.v. fte's
DIR	37	34,8		5,4%	40	37,2		5,8%
OP	600	461,6	*	71,0%	580	450,1	*	70,2%
OOP	222	153,7	**	23,6%	235	153,4	**	23,9%
Totaal	859	650,1		100,0%	855	640,8		100,0%

* in deze cijfers zijn ook de LIO'ers (leraar in opleiding) meegenomen in de functiecategorie OP.

** in deze cijfers zijn ook de Oplissers (opleiden in de school) meegenomen in de functiecategorie OOP.

De leeftijdsopbouw van het personeelsbestand van SOVON is weergegeven in onderstaande grafiek.

Leeftijdsopbouw personeel

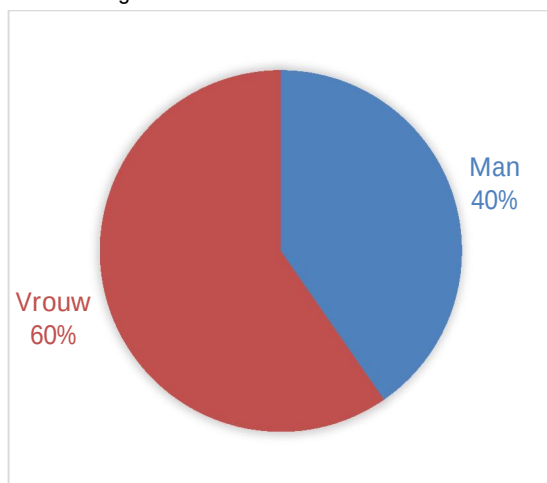

De gemiddelde leeftijd is in 2018 met ca. 46 jaar iets hoger dan in 2017 (45,3 jaar). Opvallend is dat het aantal personeelsleden van 65+ in 2018 bijna is verdubbeld van 14 naar 27.

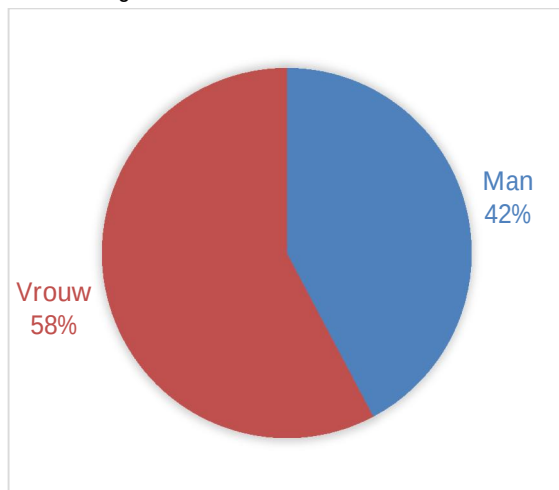
De gemiddelde leeftijd in het voortgezet onderwijs in Nederland was in 2017 (cijfers over 2018 worden pas in mei 2019 bekend) 45,5 jaar². SOVON bleef hier in 2017 dus licht onder.

Zoals in onderstaande afbeelding is te zien, bedraagt in 2018 het percentage mannen 40% en het aantal vrouwen 60%. In 2017 was de verhouding man/vrouw 45%/55%. In de functiecategorie OP is het percentage mannen in 2018 met 42% iets hoger. Zie onderstaande afbeeldingen.

Verhouding man/vrouw

Verhouding man/vrouw docenten

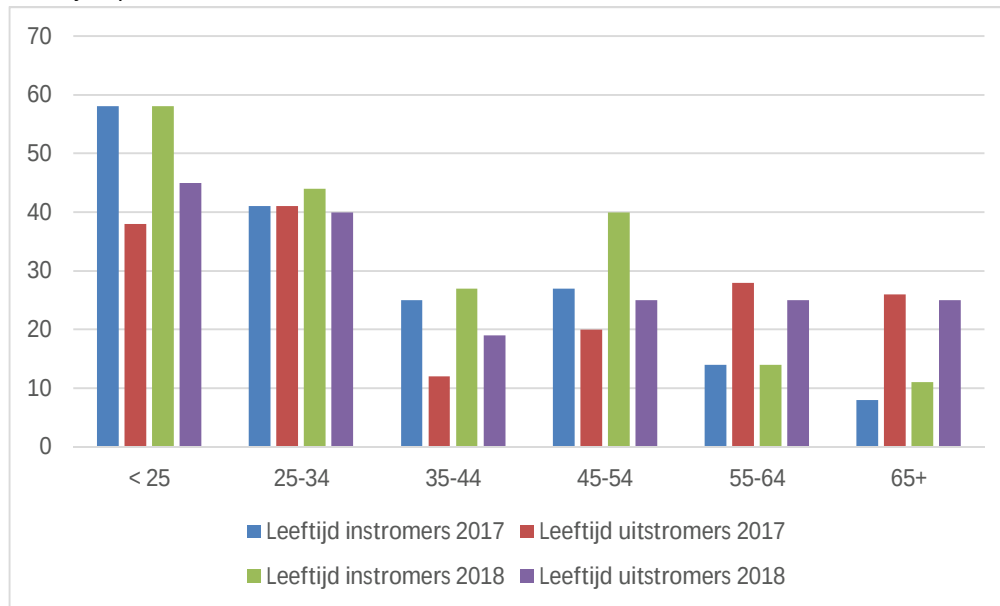
4.1.2 In- en uitstroom

In het verslagjaar zijn er 194 medewerkers in dienst getreden bij SOVON. In totaal zijn 179 personeelsleden uit dienst getreden (in 2017 waren dat er 194). Deze aantallen zijn enigszins vertekend doordat een aantal personeelsleden na hun uitdiensttreding weer in dienst zijn getreden. De redenen hiervoor zijn het verkrijgen van een nieuwe functie, een nieuw contract en/of een -kort- aansluitend nieuw dienstverband na het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd om de werkzaamheden af te ronden.

² https://www.duo.nl/open_onderwijsdata/databestanden/vo/onderwijspersoneel/vo-personeel1.jsp.

Onderstaande grafiek geeft een beeld van de vertegenwoordiging van de verschillende leeftijdsgroepen in de populatie ingestroomde en vertrokken medewerkers. Het hoge aantal in- en uitstromers in de leeftijdscategorie < 25 jaar wordt beïnvloed door opleiden in de school waarin drie van onze scholen participeren.

Leeftijdsofbouw in- en uitstroom

In onderstaande tabel wordt de reden van de uitstroom nader gespecificeerd:

Reden uitstroom -aantallen	2017	2018
Einde contract	26	15
Einde stage	27	33
Einde vervanging	23	21
Eigen verzoek	47	77
Keuzepensioen	6	11
AOW-gerechtigde leeftijd	19	9
Arbeidsongeschiktheid	7	4
Overleden	2	1
Overig	8	8
Totaal	165	179

Opvallend is dat in 2018 het aantal personeelsleden dat als gevolg van het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd uitstroomt veel lager is dan in 2017. Het aantal medewerkers dat op eigen verzoek SOVON verlaat, is daarentegen in 2018 met 60% toegenomen. Door de krappe arbeidsmarkt is de mobiliteit tussen besturen toegenomen.

4.1.3 Ziekteverzuim

De laatste landelijke cijfers over het ziekteverzuim in het voortgezet onderwijs dateren van 2017³. Het gemiddeld verzuimpercentage in het vo is in 2017 gestegen naar 5,3% voor de categorie OP en Directie en naar 5,5% voor de categorie OOP. De ziekteverzuimpercentages binnen SOVON liggen daar in 2017 ruim boven. Zie onderstaande tabellen waarin de verzuimpercentages van de afgelopen drie jaar zijn opgenomen (respectievelijk naar functiecategorie en naar leeftijdscategorie).

³ Verzuimcijfers 2017 (VOION, oktober 2018).

Functie- categorie	2016 SOVON	2016 Landelijk	2017 SOVON	2017 Landelijk	2018 SOVON
OP en DIR	6,60%	5,10%	5,96%	5,30%	6,49%
OOP	7,08%	5,40%	7,39%	5,50%	7,38%
Gemiddeld	6,65%		6,20%		6,70%

Leeftijds- categorie	2016	2017	2018
< 25 jaar	1,62	1,17	2,18
25-34 jaar	4,67	4,81	4,43
35-44 jaar	3,64	4,01	5,25
45-54 jaar	6,69	5,68	7,67
55-64 jaar	9,46	8,72	7,39
> 65 jaar	9,90	9,32	16,02
Totaal	6,65	6,20	6,70

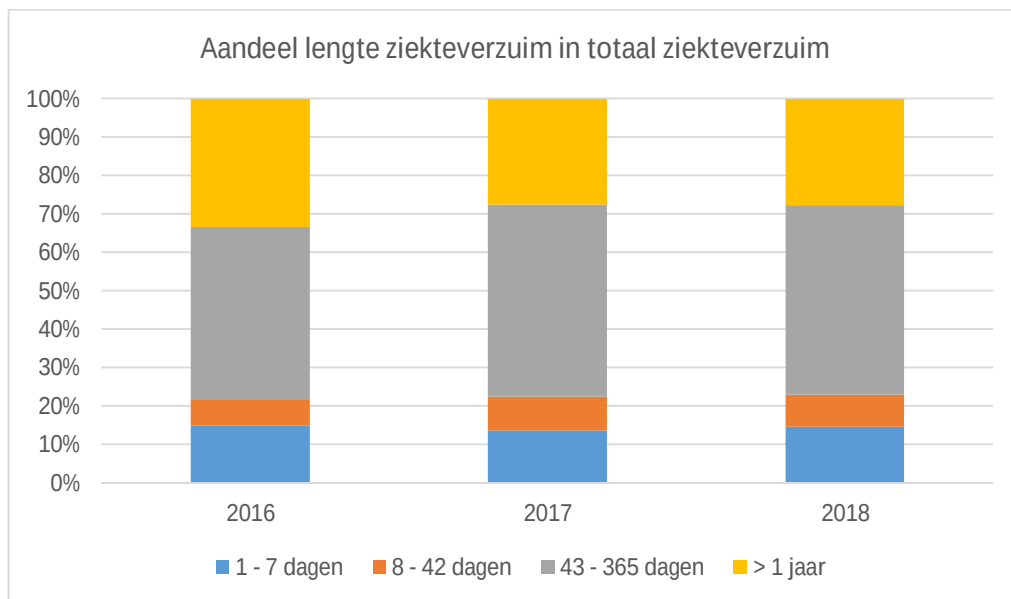
Na een daling van het verzuim in 2017 ten opzichte van 2016 is het ziekteverzuim in 2018 in totaliteit met 0,5% gestegen. Dit wordt veroorzaakt door een toename in het verzuim in de categorie OP en Directie. In het OOP is het verzuimpercentage vrijwel gelijk gebleven ten opzichte van 2017. Het verzuim is het hoogst in de leeftijdscategorie tussen de 45 en 54 jaar. Belangrijke factor in de toename van het ziekteverzuim in het verslagjaar vormde de griepiepidemie begin 2018.

NB. Doordat de functiecategorie >65 uit een klein aantal medewerkers bestaat, leidt verzuim in deze categorie snel tot hoge ziekteverzuimpercentages. Deze categorie laten wij derhalve buiten beschouwing.

Behalve het ziekteverzuimpercentage, is ook de gemiddelde verzuimduur een belangrijk kengetal. Zie onderstaande tabel.

Functie- categorie	2016 SOVON	2016 Landelijk	2017 SOVON	2017 Landelijk	2018 SOVON
OP en DIR	17,5	12	18,5	13	16,7
OOP	14	16	23	17	22,3

De gemiddelde verzuimduur in 2018 voor OP en Directie bedraagt 16,7 dagen (2017: 18,5 dagen) en voor het OOP 22,3 dagen (2017: 23 dagen). In de sector bedroeg de gemiddelde verzuimduur in 2017 (2018 is nog niet bekend) voor het OP en Directie 13 dagen en voor het OOP 17 dagen. Hieruit kan afgeleid worden dat men, afgezet tegen het landelijk gemiddelde, binnen SOVON langer verzuimt. Dit komt vooral tot uiting in het middel-lange verzuim. Zie onderstaande afbeelding.

Bij de monitoring van het ziekteverzuim wordt binnen SOVON onderscheid gemaakt tussen 'kort' (tot 1 week), 'kortmiddellang' verzuim (tussen 1 week en 1,5 maand), 'langmiddel' (tussen 1,5 maand en 1 jaar) en 'lang' verzuim (langer dan 1 jaar). Binnen SOVON heeft het langmiddel en lang verzuim verreweg het grootste aandeel.

Het ziekteverzuim binnen SOVON wijkt niet alleen in negatieve zin af van het landelijke beeld, het brengt ook aanzienlijke kosten met zich mee en het trekt een stevige wissel op het niet-zieke personeel. In september 2018 hebben de voorzitter College van Bestuur en het hoofd personeelszaken overleg gevoerd met de bedrijfsarts over de ziekteverzuimproblematiek. De arbodienst is vervolgens met een voorstel gekomen voor een gerichte aanpak van het verzuim. Kern van dit voorstel was om het verzuimmanagement in belangrijke mate mede te laten verrichten door een externe 'casemanager' die werkt aan de hand van een wetenschappelijk onderbouwd instrumentarium. Vanaf 1 januari 2019 draait een pilot volgens deze werkwijze op de beide praktijkscholen en het Huygens College Heerhugowaard.

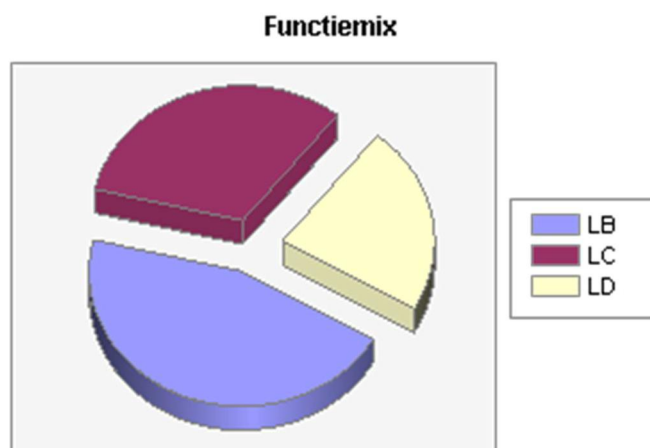
4.2 Docenten

4.2.1 De functiemix

De functiemix beoogt een hogere beloning van docenten. Via maatwerkafspraken zijn met de PMR van de scholen afspraken gemaakt over de percentages LC- en LD-docenten. In 2018 is het percentage LB gedaald naar 45,40% (2017: 49,41%). Het percentage LC is gestegen naar 31,96% (2017: 27,98%) en het percentage LD is vrijwel gelijk gebleven met 22,64% (2017: 22,62%). De beoogde samenstelling van de functiemix is in het verslagjaar nog niet gerealiseerd.

Zie onderstaande afbeeldingen, waarbij opgemerkt dient te worden dat in de cijfers voor de functiemix de vervangingsaanstelling niet meegenomen dienen te worden.

Realisatie functiemix:

Schaal	Aantal DV	WTF	% WTF
LB	278	197,54	45,40
LC	166	139,06	31,96
LD	119	98,51	22,64
Totaal	563	435,11	100,00

Ontwikkeling functiemix 2016-2018:

Schaal	2016 % WTF	2017 % WTF	2018 % WTF
LB	53,27	49,41	45,40
LC	24,61	27,98	31,96
LD	22,11	22,62	22,64

In onderstaande tabel is de verhouding man/vrouw over de diverse schalen weergegeven.

Schaal	M/V	Aantal	Totaal fte	gem. fte	%
LB	Man	119	95,3093	0,8009	41%
	Vrouw	173	115,5915	0,6682	59%
	<i>Subtotaal</i>	292	210,9008	0,7223	
LC	Man	77	70,5041	0,9156	46%
	Vrouw	90	70,9178	0,7880	54%
	<i>Subtotaal</i>	167	141,4219	0,8468	
LD	Man	54	50,7185	0,9392	41%
	Vrouw	79	61,1622	0,7742	59%
	<i>Subtotaal</i>	133	111,8807	0,8412	

Per 1 juni 2018 maken de bepalingen met betrekking tot de functiemix geen onderdeel meer uit van de cao. Omdat SOVON belang hecht aan carrièreperspectief voor docenten, blijven de schoolleiders zich inzetten om de maatwerkafspraken te realiseren. Bij aanvang van het schooljaar stellen schoolleiders vast welke ruimte zij hebben binnen de functiemix voor doorgroei van docenten naar een ander functieniveau. Geïnteresseerde docenten kunnen zich vervolgens kandidaat stellen voor een stap in hun loopbaan maar doorlopen voorafgaand aan deze stap wel een beoordelingstraject op basis van een portfolio. De stand van zaken met betrekking tot de functiemix vormt een vast agendapunt van het regulier gezamenlijk overleg tussen bestuurder en schoolleiders.

4.2.2 Bevoegdheden

In 2017 werd landelijk 87,2% van de lessen door bevoegde docenten gegeven, 8,5% was benoembaar en 4,3% onbevoegd⁴. Voor SOVON was de situatie als volgt. Op het totale docentenbestand was eind 2018 4,1% benoembaar en 0,2% onbevoegd. Indien een docent niet beschikt over een onderwijsbevoegdheid worden altijd scholingsafspraken gemaakt om alsnog binnen de daarvoor gestelde termijn een bevoegdheid te halen. Ten opzichte van de landelijke gemiddelden scoort SOVON duidelijk beter dan andere besturen ten aanzien van benoembare en onbevoegde docenten.

4.2.3 Ratio docent-leerlingen

Als kengetal speelt het gemiddeld aantal leerlingen per docent een rol in ook landelijk gevoerde discussies. SOVON zit steeds op of iets onder het landelijk gemiddelde van ca. 15,5 leerlingen per leraar⁵ (inclusief onderwijzend personeel dat niet direct voor de klas staat, zoals ondersteuningscoördinatoren). Desalniettemin is (ook) binnen SOVON de door docenten ervaren werkdruk onderwerp van discussie. In de strategische beleidsperiode van 2019-2022 heeft het thema dan ook een belangrijke plaats op de agenda van bestuur en schoolleiding van de scholen. Als een van de weinige besturen heeft SOVON eind 2018 besloten de in de nieuwe cao voorziene reductie van de lestaak van docenten financieel volledig te compenseren door de scholen de ruimte te bieden nieuwe medewerkers aan te nemen (dan wel andere maatregelen te treffen) om deze reductie zodanig op te vangen, dat de kwaliteit van het onderwijs op peil blijft en de werkdruk niet alsnog toeneemt. Met deze maatregel is de komende drie schooljaren een bedrag gemoeid van maximaal € 1 miljoen per jaar.

4.2.4 Individueel Keuze Budget

In het kader van 'levensfasebewust personeelsbeleid' zijn in de cao afspraken gemaakt over het 'Individueel Keuze Budget' (IKB). Iedere medewerker heeft een basisbudget van 50 klokuren per jaar. Dit kan naar keuze worden aangewend voor extra verlof of taakvermindering. Voor medewerkers ouder dan 57 jaar is het mogelijk een aanvullend keuzebudget op te nemen. Het is ook mogelijk om het basisbudget te sparen om op een later moment op te nemen. Verder is het mogelijk om het IKB uit te laten betalen voor een bijdrage in de kinderopvang of verhoging van de pensioenaanspraken. Tenslotte kunnen medewerkers in de functieschalen 1 tot en met 8 het IKB laten uitbetalen.

4.3 Individueel Keuzebudget

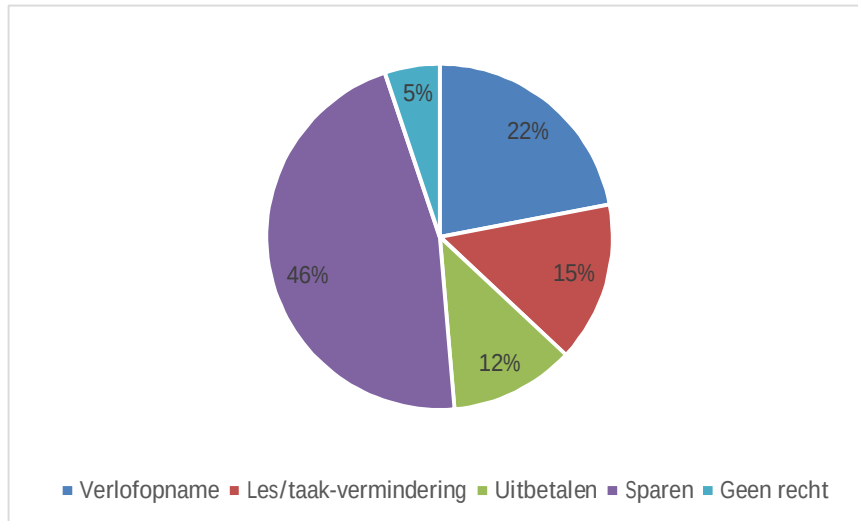
In onderstaande afbeelding is weergegeven op welke wijze het IKB door medewerkers van SOVON in 2018 werd aangewend. De categorie 'Verlofopname' betreft de medewerkers van 56 en ouder waarvan een deel ook nog gebruik maakt van de overgangsregeling BAPO. De categorie: 'geen recht' betreft startende leraren, die in het eerste jaar 20% en in het tweede jaar 10% lesreductie hebben, waardoor zij zijn uitgesloten van de regeling IKB.

Te zien valt dat bijna de helft van de medewerkers kiest voor het sparen van het IKB en dus niet voor het verzilveren, opname van verlof en/of taakvermindering.

⁴ IPTO: bevoegdheden en vakken in het VO (23 november 2018)

⁵ www.onderwijsinijfers.nl/kengetallen/onderwijs-algemeen/personeel/leerling-leraar-ratio

Aanwending van het Individueel Keuze Budget binnen SOVON

4.4 Strategisch personeelsbeleid

Belangrijk onderdeel van het nieuwe strategisch beleidsplan van SOVON voor de periode 2019-2022 (zie hoofdstuk 2) vormt de uitwerking en realisatie van *strategisch personeelsbeleid*. In dit kader zal onder meer aandacht worden besteed aan:

- Versterking van de beschikbare capaciteit op het niveau van het middenmanagement.
In de afgelopen jaren, ook in het verslagjaar, is de kwetsbaarheid van het middenmanagement in termen van beschikbare capaciteit toegenomen en is het tijdig kunnen vinden van voldoende geschikte nieuwe afdelingsleiders/teamleiders steeds moeilijker geworden. In de komende jaren proberen we hier duurzame oplossingen voor te ontwikkelen.
- Aanpak van het lerarentekort en versterking van de beschikbare capaciteit in de tekortvakken.
Ook hier is het zaak, te blijven zoeken naar inventieve en duurzame oplossingen. Naast continuering van het construct van opleidingsscholen (waarvan SOVON er drie heeft), zal onder meer een 'pool' worden samengesteld van net gepensioneerd docenten, die niettemin nog de energie en motivatie hebben om een bijdrage te blijven leveren aan het onderwijs op SOVON-scholen.
- Ontwikkeling van een strategisch personeelsplan.
In dit hoofdstuk zijn diverse kengetallen behandeld ten aanzien van de samenstelling van het personeelsbestand van SOVON. Inzet in de komende periode is om op deze kengetallen (nog) meer grip te krijgen. Zo stellen we nu al enkele jaren op rij vast, dat SOVON een relatief vergrijsd personeelsbestand heeft. Naar de toekomst toe stelt die vaststelling ons voor de uitdaging om tijdig te anticiperen op de uitstroom die dat tot gevolg zal hebben en tegelijkertijd de rijke ervaring van betrokken collega's maximaal te benutten. Tevens plaatst ze SOVON voor de belangrijke opgave stevig in te zetten op de ontwikkeling en realisatie van (meer) levensfasebewust personeelsbeleid.
- Intensivering van de inspanningen op het gebied van professionalisering.
Speerpunt op dit vlak is het versterken van onze inzet op SOVON-brede professionaliseringsinitiatieven. In het verslagjaar is hiermee een belangrijk begin gemaakt door middel van de gezamenlijke ontwikkeling van 'inductie'-arrangementen en de voorbereiding van de eerste *SOVON professionaliseringsmiddag* voor alle medewerkers in januari 2019.
- Duurzame vermindering van het ziekteverzuim.
Zoals in dit hoofdstuk te lezen vormt het ziekteverzuim binnen SOVON al langere tijd een serieus knelpunt. Onze aanpak daarvan in de afgelopen jaren is helaas onvoldoende effectief gebleken. Om op dit vlak een doorbraak te realiseren, hebben we najaar 2018 besloten om (in 2019) een pilot te starten met een alternatieve benadering.

5 Huisvesting, ICT en facilitaire zaken

5.1 Huisvesting scholen

Hierna worden per school, gerangschikt naar de gemeentes waar SOVON-scholen zijn gevestigd, de belangrijkste ontwikkelingen en maatregelen in het verslagjaar op het vlak van huisvesting geschetst.

5.1.1 Alkmaar

- *Stedelijk Dalton College Alkmaar*
 - o de danszaal van de school is voorzien van een nieuwe vloer naar aanleiding van een lekkage;
 - o in de zomervakantie 2018 is een drama- /danslokaal gerealiseerd op de begane grond;
 - o er is een verkennend onderzoek geïnitieerd naar het uitbreiden van de pauzeruimte;
 - o de dames- en heren toiletgroep op de begane grond is geheel gemoderniseerd;
 - o de dakbedekking van de school is vernieuwd en voorzien van extra isolatie en aanlijnvoorzieningen t.b.v. de veiligheid.
- *Murmellius Gymnasium*
 - o de toren van het gebouw bleek last te hebben van houtrot in de top, bekeken wordt hoe en wanneer daar een steiger kan worden geplaatst;
 - o de dakbedekking is vernieuwd inclusief aanlijnvoorzieningen;
 - o er is een nieuwe fietsenberging gebouwd t.b.v. het personeel;
 - o er is buitenschilderwerk aan het schoolgebouw uitgevoerd.
- *Osg Willem Blaeu*

In het verslagjaar is er nieuwe dakbedekking op het schoolgebouw aangebracht en de nooduitlopen zijn vergroot.
- *Van der Meij College*

Het Van der Meij College is in 2018 aangesloten op stadsverwarming.
- *De Viaan*
 - o praktijkschool De Viaan is in het verslagjaar voorzien van een nieuwe entreebalie;
 - o het schoolplein is ingrijpend veranderd. Fietsen kunnen nu aan de voorzijde geparkeerd worden;
 - o de fietsenberging voor het personeel is vergroot.

5.1.2 Bergen

- *Berger Scholengemeenschap*

In het verslagjaar is het buitenplein van onze school in Bergen vernieuwd. De gemeente Bergen heeft een integraal huisvestingsplan (IHP) vastgesteld. Daarin is bepaald dat de Berger Scholengemeenschap in 2022 de mogelijkheid krijgt om de A- en C-vleugel te renoveren en nieuwbouw te realiseren van de sterk verouderde B-vleugel.

5.1.3 Heerhugowaard

- *Huygens College Heerhugowaard*

Zoals eerder vermeld in dit jaarverslag, realiseert SOVON nieuwbouw voor het Huygens College Heerhugowaard. Het nieuwe schoolgebouw wordt in de zomer van 2019 opgeleverd en in schooljaar 2019-2020 in gebruik genomen. Het nieuwbouwproject verliep ook in het verslagjaar op schema en binnen budget. De aanlevering van de gevelpanelen voor de nieuwbouw is weliswaar vertraagd, maar de verwachting is niet dat de einddatum daardoor in gevaar komt.

- *Focus*
 - o Op onze praktijkschool Focus is in 2018 gestart met de werkzaamheden aan een nieuw gebouwbeheersysteem.
 - o Verder zijn de buitendeuren van de school vervangen door een elektrische schuifdeur.

5.1.4 Wieringerwerf

- *Rsg Wiringherlant*
Rsg Wiringherlant heeft gedurende het verslagjaar te maken gehad met klimaatproblemen. Er is een bestek geschreven voor aanpassingen aan de vloervelden om deze problemen op te lossen. Door de overspannen markt in de bouw is het echter een ingewikkelde opgave om installateurs te verleiden tot het doen van een aanbieding.

5.2 Facilitaire zaken

Op facilitair terrein zijn met betrekking tot het verslagjaar de volgende zaken te melden:

- er is een Europese aanbesteding voor de afvalverwijdering gestart;
- per 1 november 2018 is het bedrijf Taylor gestart als de nieuwe bewakings- en beveiligingsdienst die door middel van aanbesteding voor alle scholen is geselecteerd;
- op alle SOVON-scholen zijn in 2018 voorbereidingen getroffen voor de installatie van elektronische sluitsystemen. Toegang wordt daarbij verkregen met een 'druppel'. Deze druppel zal op termijn ook gebruikt kunnen worden voor tal van apparaten, zoals de kopieermachines, kluisjes, gebruik van de lift etc. Intussen zijn de systemen operationeel op twee van de scholen, te weten het Murmellius Gymnasium en rsg Wiringherlant;
- op osg Willem Blaeu is een geslaagde pilot uitgevoerd met een nieuwe, gecentraliseerde ('VOIP') telefooncentrale. Vervolgens is ook rsg Wiringherlant aangesloten. Vóór de zomervakantie 2019 volgen de overige scholen en BMO.

5.3 ICT

Wat betreft ICT, zijn de volgende maatregelen vermeldenswaard:

- in 2017 is de uitlevering van chromebooks aan de leerlingen van de SOVON-scholen via een web-shop niet goed verlopen. We hebben daaruit lessen getrokken en onze aanpak in 2018 zodanig bijgesteld, dat de uitlevering in het verslagjaar wél goed is verlopen;
- het Murmellius Gymnasium is in 2018 voorzien van een dekkend wifi-netwerk. Voorts zijn alle lokalen in het schoolgebouw voorzien van touchscreens;
- in het verslagjaar is geïnitieerd dat de praktijkscholen De Viaan en Focus zullen worden voorzien van dekkend wifi zodat ook daar digitaal onderwijs geboden kan worden. Intussen heeft de benedenverdieping van Focus volledige dekking;
- alle SOVON-scholen zijn in 2018 overgegaan op glasvezel en verdubbeling van de bandbreedte. Intussen hebben de glasvezelverbindingen een upgrade gehad van 50 naar 500 Mbit (met uitzondering van BMO en De Viaan, met beide een upgrade naar 100 Mbit);
- in het verslagjaar is gestart met de migratie van de schoolservers naar Windows 2016 als voorbereiding voor Windows 10;
- op alle scholen zijn de HP Clusters op basis van Windows 2008 gemigreerd naar Dell Clusters op basis van Windows 2016;
- om te voorkomen dat derden (alarm, gebouwbeheerssysteem, catering etc.), die op onze scholen willen inloggen, van de SOVON netwerken gebruik maken, is in het verslagjaar een onderzoek gestart naar de mogelijkheden van een UMTS (3G) oplossing.

5.4 Professionalisering PR/marketing

In 2018 zijn verschillende initiatieven genomen om de PR en marketing vanuit SOVON te versterken en professionaliseren. In het bijzonder vermeldenswaard in dit verband, is dat de website van de stichting ingrijpend is vernieuwd. De nieuwe website van SOVON (www.sovon.nu) is begin 2019 'live' gegaan. Verder is besloten om

bij BMO gericht capaciteit beschikbaar te maken (één dag per week) voor activiteiten op het vlak van PR en marketing.

5.5 Initiatieven duurzaamheid

Ook in het verslagjaar heeft SOVON weer stevig ingezet op verdere 'verduurzaming' van de organisatie:

- in de zomervakantie van 2018 zijn op een viertal locaties rond de vijfhonderd zonnepanelen geplaatst, namelijk op osg Willem Blaeu, het Van der Meij College, rsg Wiringherlant en het Stedelijk Dalton College Alkmaar. Mogelijk wordt op elk van de scholen een scherm opgehangen om te visualiseren wat de stroomopbrengsten zijn;
- voorafgaand aan plaatsing van de zonnepanelen is op osg Willem Blaeu en het Stedelijk Dalton College de dakbedekking vervangen, waarbij tevens het isolatiepakket flink is versterkt;
- zoals ieder jaar, is ook in het verslagjaar een aanbesteding energie (voor 2019) uitgevoerd. De prijzen voor 2019 blijken fors hoger uit te vallen dan voor 2018. Wat betreft stroom heeft SOVON gekozen voor iets duurdere groene energie;
- het Van der Meij College is in 2018 aangesloten op het warmtenet. De gasketels zijn afgevoerd. Daarmee is een behoorlijke verduurzamingsslag gemaakt;
- onderzocht is of het, gelet op investeringskosten en terugverdientijden, voor SOVON haalbaar zou zijn te participeren in het duurzaamheidsprogramma 'Horizon 2020', waarmee de gemeente Alkmaar (mede met Europese subsidie) beoogt een stadsdeel energieneutraal te maken. Dit bleek niet het geval.

5.6 Implementatie Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Sinds eind mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (verder: AVG) van kracht. Vanaf begin 2018 is SOVON bezig geweest met de voorbereidingen op deze nieuwe Europese privacywetgeving.

Er is conform de wettelijke eisen in de AVG een Functionaris Gegevensbescherming (verder: FG) aangesteld (deze rol wordt ingevuld door de bestuurssecretaris van SOVON). Deze FG heeft een beleidskader en instrumentarium ontwikkeld (privacybeleid, privacyreglement, protocollen op het vlak van o.a. cameratoezicht en melding van datalekken) waarmee de stichting en de scholen dienen te werken om AVG-'proof' te zijn. Dit kader en instrumentarium is sinds juli 2018 operationeel. De voortgang, ervaringen en eventuele incidenten op privacyvlak, waaronder datalekken, worden regelmatig geagendeerd op de vergaderingen van het CvS, de GMR en de RvT. In het verslagjaar heeft SOVON driemaal te maken gehad met een datalek, dat moest worden gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens. Eén van deze drie lekken is veroorzaakt (en aan de Autoriteit gemeld) door een ICT-leverancier van SOVON (roosterpakket).

Belangrijk onderdeel van de implementatie van de AVG binnen SOVON is de ICT-technische kant van privacybescherming. Onze algemene lijn op dat vlak is dat we niet zomaar meegaan met de veelheid aan trends en producten die vanuit de ICT-markt worden aangeboden. We constateren dat er veel misverstanden bestaan en in stand worden gehouden omtrent vermeende 'verplichtingen vanuit de AVG', zoals 'de verplichting' om versleuteld te mailen. We focussen vooral op bewustwording van medewerkers en treffen waar onmiskenbaar nodig, technische maatregelen om de privacybescherming van leerlingen en medewerkers te versterken. In dat kader is in 2018 besloten tot de implementatie van 'two factor authentication' in een aantal van onze systemen (waaronder Magister).

6 Toekomst- en continuïteitsparagraaf

6.1 Inleiding

In dit hoofdstuk staat de verwachte ontwikkeling van SOVON in de komende jaren centraal. Eerst wordt ingegaan op de geprognostiseerde leerlingenaantallen. Vervolgens staat de ontwikkeling van de personele bezetting centraal en komt de meerjarenbegroting van SOVON aan de orde. We sluiten af met een rapportage en verantwoording inzake onder meer de (eventuele) financiële risico's waarmee de instelling te maken heeft of krijgt en welke maatregelen ter zake zijn of worden genomen.

6.2 Aantallen leerlingen

Belangrijke basis voor de uitwerking van de meerjarenbegroting 2019-2022 en de jaarbegroting 2019, vormen de leerlingenprognoses die jaarlijks worden afgegeven door de schoolleiders. Vertrekpunten voor deze prognoses zijn de bestaande aanmeldingen, de verwachte uitstroom en de verwachte daling dan wel toename van de instroom.

De in de meerjarenbegroting gepresenteerde prognose is als volgt:

Gemeente/school (brinnummer)	1-10-2018	1-10-2019	1-10-2020	1-10-2021
<i>Alkmaar:</i>				
osg Willem Blaeu (01XF)	937	915	915	925
Stedelijk Dalton College Alkmaar (19ZQ)	1.134	1.134	1.134	1.134
Murmellius Gymnasium (20AA)	806	820	820	820
De Viaan (praktijkonderwijs, 19YT)	219	210	200	200
Van der Meij College SOVON (01XF01,19ZQ02)	320	320	303	280
<i>Bergen:</i>				
Berger Scholengemeenschap (16ST)	998	968	938	908
<i>Heerhugowaard:</i>				
Huygens College Heerhugowaard (19ZX)	1.099	1.135	1.130	1.125
Focus (praktijkonderwijs, 08UV)	208	200	200	190
<i>Hollands Kroon:</i>				
rsg Wiringherlant (17DD)	998	980	960	950
Totaal	6.719*	6.682*	6.600*	6.532*

*Exclusief nieuwkomers

De door de schoolleiders afgegeven prognoses lijken aan de positieve kant. Uit de beschikbare prognoses omtrent terugloop van leerlingenaantallen blijkt dat SOVON de komende tien jaar met een krimp te maken krijgt van tussen de 15% en 20%. Het is moeilijk aan te geven op welke school deze krimp het meest zichtbaar zal worden. Wij zullen in de kwartaalrapportages en toekomstige meerjarenbegrotingen hier uitgebreid op terugkomen. Uiteraard moet de omvang van het personeelsbestand van SOVON in lijn gebracht moeten worden met de beschikbare inkomsten.

6.3 Personele bezetting in fte

Bij het formuleren van de verwachte ontwikkeling van de personele bezetting van de SOVON in de komende jaren, zijn met name twee variabelen van belang: de verwachte ontwikkeling van de leerlingaantallen en de verwachte uitstroom van medewerkers. Wanneer we uitgaan van de personele omvang per peildatum 1 oktober 2018 (zie paragraaf 4.1.1) en de geprognostiseerde krimp extrapoleren naar de personele omvang in de jaren daarna (en daarbij de procentuele verdeling over de functiecategorieën aanhouden zoals die bestond op 1 oktober 2018), ontstaat het volgende beeld van de aantallen fte's per jaar:

Functiecategorie	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
DIR	37,2	37	36,2	35,8
OP	450,1	448,2	442,8	438,4
OOP	153,4	152,7	150,8	149,3
Totaal	640,8	637,9	629,8	623,5

Over dit beeld vallen verschillende zaken op te merken:

1. Als we ervan zouden uitgaan dat de omvang van het personeelsbestand één-op-één in de pas moet blijven lopen met de leerlingenaantallen, staan we voor de opgave om met 17 fte te krimpen. Gelet op de toegenomen 'vergrijzing' van het personeelsbestand (zie hoofdstuk 4) kunnen we rekening houden met een behoorlijk natuurlijk verloop en hoeft deze 'krimp' geen personele consequenties te hebben.
2. Gezien de strategische ambitie om SOVON de komende jaren nadrukkelijker te positioneren als aantrekkelijk werkgever, is een verstandiger én aansprekender perspectief om enerzijds (vanzelfsprekend) de personele kosten goed in balans te houden, maar in plaats van te focussen op het managen van krimp veeleer in te zetten op versterking van de kwaliteit, het identificeren en verzilveren van groeikansen én het investeren in en behouden van goede en betrokken professionals.
3. Hoe dan ook, is voor een strategisch en bedrijfsmatig verantwoorde doorontwikkeling van het personeelsbestand van SOVON, een strategisch personeelsplan (inclusief strategische personeelsplanning) van groot belang. Het uitwerken hiervan vormt daarom onderdeel van het strategisch beleidsplan 2019-2022.

6.4 Meerjarenbegroting

6.4.1 Balans

ACTIVA	2018	2019	2020	2021
VASTE ACTIVA				
Immateriële VA	15.290	72.163	70.000	70.000
Materiële VA	19.960.028	22.925.972	23.501.325	22.637.269
Financiële VA	17.692.979	17.061.087	16.429.195	15.797.303
TOTAAL VASTE ACTIVA	37.668.297	40.059.221	40.000.520	38.504.572
VLOTTENDE ACTIVA				
Voorraden	1.510	1.510	1.510	1.510
Vorderingen	2.947.224	2.947.224	2.947.224	2.947.224
Liquide middelen	24.975.286	23.937.435	23.288.151	21.887.182
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	27.924.020	26.886.169	26.236.886	24.835.917
TOTAAL ACTIVA	65.592.317	66.945.391	66.237.405	63.340.489
PASSIVA				
EIGEN VERMOGEN				
Algemene reserve	14.072.733	13.945.602	14.247.667	13.844.079
Bestemmingsreserve publiek	8.807.935	7.935.067	7.021.569	6.062.039
VOORZIENINGEN	2.837.481	2.799.630	2.761.779	2.723.928
LANGLOPENDE SCHULDEN	17.692.979	17.061.087	16.429.195	15.797.303
KORTLOPENDE SCHULDEN	22.181.190	25.204.006	25.777.196	24.913.141
TOTAAL PASSIVA	65.592.317	66.945.391	66.237.405	63.340.489

Toelichting

Vaste activa

De voorbereidende werkzaamheden voor de vervangende nieuwbouw voor het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard zijn in 2017 gestart. In 2018 is met de fysieke bouw begonnen. De nieuwbouw wordt in de zomer van 2019 opgeleverd. Door deze nieuwbouw is de vaste activa gestegen.

Eigen Vermogen

De mutaties in het eigen vermogen tussen de prognosejaren worden voornamelijk veroorzaakt door de negatieve geprognosticeerde resultaten en tevens door de mutaties in de bestemmingsreserves. Een daling van de bestemmingsreserves zorgt voor een stijging van de algemene reserve. Vanwege het positieve resultaat over 2018 is besloten om gedurende drie jaar ongeveer € 1 miljoen per jaar vanuit dit positieve resultaat beschikbaar te stellen voor de werkdrukvermindering en verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Hierdoor neemt de bestemmingsreserve jaarlijks af. Benoemde maatregelen worden uitgevoerd in het kader van de in de nieuwe cao opgenomen bepaling over de lessenreductie. Wij compenseren deze reductie door de aanstelling van extra personeel.

De algemene reserve bedraagt per 31 december 2018 € 14.072.733. Dit is dezelfde stand als die van 31 december 2017. Besloten is immers om het positieve resultaat over 2018 niet toe te voegen aan de algemene reserve, maar voor het grootste deel aan de nieuwe reserve kwaliteit.

De algemene reserve heeft drie functies:

- Een bufferfunctie (het deel van het vermogen dat nodig is om eventuele risico's op te kunnen vangen).
- Een financieringsfunctie (de vervangingswaarde van de materiële vaste activa).
- Een transactiefunctie (de mogelijkheid om kortlopende schulden vlot te kunnen betalen).

Naast de algemene reserve zijn er nog bestemmingsreserves. Zij zijn onderdeel van het niet-vrije gedeelte van het eigen vermogen en betreffen gelden die binnen het eigen vermogen zijn afgezonderd van de algemene reserve. Zij hebben een voorlopige bestemming gekregen of betreffen gelden waarop een door derden bepaalde bestedingsverplichting rust. Het gaat om:

- Reserve risicofonds vervanging
- Reserve risicofonds BAPO
- Reserve kwaliteit
- Reserve verbouwing
- Reserve nieuwbouw
- Reserve inrichting nieuwbouw
- Reserve onderhoud

In 2019 is in de begroting een exploitatieresultaat van € 0 geraamd. Na vaststelling van de begroting is besloten om gedurende minimaal drie jaar € 1 miljoen per jaar extra uit te geven aan werkdrukverlaging en verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Hierdoor wordt het exploitatieresultaat € 1 miljoen negatief. In deze continuïteitsparagraaf hebben wij de € 1 miljoen extra gedurende drie jaar zichtbaar gemaakt.

De bestemmingsreserves worden ingezet voor het doel waarvoor ze zijn ingesteld. Hieronder wordt het verloop van de bestemmingsreserves voor de komende jaren aangegeven.

Overzicht verloop reserves						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Exploitatiesaldo	2.298.602	803.161	-1.000.000	-611.433	-1.363.118	-841.268
T.I.v. reserve verbouwing	0	0	0	0	0	0
T.I.v. reserve risicofonds vervanging	-757.802	44.513	224.379	224.379	224.379	224.379
T.I.v. reserve risicofonds bapo	196.601	149.395	203.673	203.673	203.673	203.673
T.I.V. reserve kwaliteit			1.000.000	1.000.000	1.000.000	
T.I.v. reserve risicofonds overig	0	0	0	0	0	0
T.g.v. onderhoud	-80.702	-361.292	-555.185	-514.554	-468.522	-431.942
T.I.v. reserve nieuwbouw	88.926	0	0	0	0	0
T.I.v. oude inventaris	9.988	0	0	0	0	0
T.I.v. reserve inrichting nieuwbouw	6.485	0	0	0	0	0
Netto resultaat	1.762.098	635.777	-127.132	302.065	-403.588	-845.158

Voorzieningen

SOVON heeft vier voorzieningen, namelijk:

- De voorziening spaarverlof
- De voorziening individueel keuzebudget
- De voorziening jubilea
- De voorziening uitkeringskosten

De mutaties in de voorzieningen worden veroorzaakt door enerzijds de dotatie (toevoeging) aan de voorzieningen en anderzijds de uitgaven die ten laste van deze voorzieningen gebracht mogen worden.

Langlopende schulden

In verband met de financiering van de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard is een lening aangegaan. Deze lening bedraagt eind 2018 € 17.692.797 en wordt jaarlijks met € 631.892 afgelost.

Kortlopende schulden

Hieronder wordt het eerste jaar van de langlopende geldlening opgenomen.

Overig

Naast de reguliere groot onderhoudsprojecten en de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard is in 2022 het voornemen om het gebouw van de Berger Scholengemeenschap deels te renoveren en deels te vernieuwen. Dit is opgenomen in het Integraal Huisvestingsplan (IHP) van de gemeente Bergen.

6.4.2 Staat / Raming van Baten en Lasten

BATEN	2018	2019	2020	2021
Rijksbijdragen	61.611.734	59.145.435	59.002.087	58.115.804
Overige overheidsbijdragen en subsidies	399.431	16.174	16.174	16.174
Overige baten	2.574.358	2.173.330	2.167.924	2.159.162
TOTAAL BATEN	64.585.523	61.334.939	61.186.185	60.291.140
LASTEN				
Personeelslasten	48.360.685	49.992.335	49.317.443	49.162.341
Afschrijvingen	2.229.219	2.329.657	2.598.972	2.665.253
Huisvestingslasten	2.832.284	3.095.881	3.079.501	3.072.678
Overige lasten	6.412.813	6.917.066	6.801.702	6.753.987
TOTAAL LASTEN	59.835.001	62.334.938	61.797.618	61.654.258
Saldo baten en lasten	4.750.522	-1.000.000	-611.433	-1.363.118
Saldo financiële bedrijfsvoering	18	0	0	0
Saldo buitengewone baten en lasten				
TOTAAL RESULTAAT	4.750.540	-1.000.000	-611.433	-1.363.118

Toelichting

SOVON streeft er naar een financieel gezond en toekomstbestendig schoolbestuur te zijn. Dit geldt uiteraard ook voor de individuele scholen van SOVON. Dit kan niet zonder een meerjarenbegroting. Niet alleen de planning voor 2019, maar ook een doorkijk naar de jaren daarna, geven inzicht en stellen bestuur en schoolleiders in staat knelpunten te ontdekken en hierop proactief interventies te plegen.

Na vaststelling van de begroting is besloten om gedurende minimaal drie jaar € 1 miljoen per jaar extra uit te geven aan werkdrukverlaging en de verdere verbetering van de kwaliteit van het onderwijs. Hierdoor zijn de personeelslasten gedurende 2019 tot en met 2021 1 miljoen hoger. Hierdoor wordt het exploitatieresultaat € 1 miljoen negatief. In deze continuïteitsparagraaf hebben wij de € 1 miljoen extra gedurende drie jaar zichtbaar gemaakt.

6.5 Rapportage

6.5.1 Rapportage aanwezigheid en werking interne risicobeheersings- en controlesysteem

Het huidige model voor de meerjarenbegroting is zo opgebouwd dat het één op één aansluit bij de totstandkoming van de begroting 2019. Daarnaast wordt bij het opstellen van de begroting van enig kalenderjaar direct een doorrekening gemaakt naar de jaren die erop volgen. Hierbij zijn de belangrijkste indicatoren, zoals het aantal leerlingen, de loonkosten, (her)investeringen en taakstelling en vacatureruimte op een interactieve manier te beïnvloeden. Tenslotte worden per school meerjarenbegrotingen geconsolideerd met de begroting van het BMO en de bovenschoolse budgetten zodat één bestuursbegroting ontstaat.

Een dergelijke aanpak stelt de scholen in staat scenario's te onderzoeken en tegen elkaar af te wegen, zonder dat direct de schoolbestuurlijke effecten ervan uit het oog worden verloren. De begroting en meerjarenbegroting zijn daarmee geïntegreerd in één model. Maatregelen kunnen hiermee nog meer planmatig en resultaatgericht worden doorgerekend.

Een organisatie moet beschikken over een intern risicobeheersings- en controlesysteem. Dit systeem moet de realisatie van doelstellingen bewaken, zorgen dat de financiële verslaggeving betrouwbaar is en wet- en regelgeving wordt nageleefd. Het bestuur is verantwoordelijk voor de ontwikkeling en uitbouw van dit systeem en voor de beoordeling van de effectiviteit ervan. Het bestuur onderkent het belang van een goede opzet en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem. Dit betekent ook dat het systeem moet kunnen meebewegen met maatschappelijke veranderingen en de steeds hogere eisen die de organisatie zichzelf stelt.

Het interne risicobeheersingssysteem bestaat uit:

- De planning- en control cyclus. De kwaliteitscyclus:
 - Naast de personele en financiële rapportages worden ook rapportages gemaakt over de (kwalitatieve) opbrengsten van de scholen; zie het schema in 3.5. Deze resultaten worden jaarlijks, in een zgn. 'kwaliteitsgesprek' door de bestuurder besproken met de schoolleiders.
- Intern toezicht
 - In het kader van de uitvoering van de Code Goed Onderwijsbestuur heeft de Raad van Toezicht profielen gemaakt van de functies en op basis van deze profielen kandidaten geselecteerd. Er is een rooster van aftreden gemaakt. Volgens dit rooster treedt er elk jaar een lid van de Raad van Toezicht af en als deze niet wil of mag worden herbenoemd, wordt voor de nieuwe kandidaat een profielschets opgesteld. De mogelijkheden van intern toezicht zijn door de bestuurder en de schoolleiders verder verkend aan de hand van de resultaten van de scholen. Hoofddoel van het toezicht door de Raad van Toezicht is te toetsen of het College van Bestuur de doelstellingen van de stichting realiseert. Bij het door de Raad van Toezicht uitgeoefende toezicht kunnen twee aspecten worden onderscheiden:
 - o Het externe aspect richt zich op de realisering van onderwijsdoelen die door de organisatie zijn vastgesteld dan wel door de overheid in wet- en regelgeving zijn vastgelegd en voorgeschreven.
 - o Het interne aspect richt zich op de realisering van doelen op strategisch en beleidsmatig niveau met als kernactiviteit aandacht voor het onderwijs, de organisatie, de kwaliteit en de veiligheid.

6.5.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

De afgelopen jaren zijn alle risico's voor het schoolbestuur in kaart gebracht en zijn passende en efficiënte maatregelen genomen om deze risico's zoveel mogelijk af te dekken. Daarnaast zijn door samenwerking en het opzetten van bestuursbrede activiteiten, het inhuren van diensten en het afsluiten van gezamenlijke contracten op bestuursniveau zoveel mogelijk (financiële) voordelen gerealiseerd.

Het beleid van de stichting is erop gericht om zo min mogelijk risico's te lopen. De stichting loopt de volgende risico's:

Rijksbekostiging

- Het verloop van de toekomstige leerlingaantallen is moeilijk in te schatten. Zowel in Alkmaar-Zuid-west, Bergen en Langedijk als in de gemeente Hollands Kroon is vanaf 2017 tot 2029 sprake van forse krimp van het aantal 12-jarigen. Dit zal uiteraard de aanmelding voor een aantal SOVON-scholen negatief beïnvloeden, naar verwachting op bestuursniveau minimaal 10-15%, maar mogelijk 20%. Dit maakt het lastig om deugdelijke meerjarenbegrotingen af te geven, omdat het onduidelijk is wat de inkomsten zijn. Hierdoor kan onvoldoende op de inzet van formatie worden ingespeeld bij het teruglopen van de leerlingenaantallen, met als gevolg grote financiële lasten ten opzichte van de ontvangen bekostiging. Het gevolg van deze terugloop kan ook een heviger concurrentieslag met collega-scholen en schoolbesturen zijn. Daarnaast kan ook in stabiele kernen (Alkmaar-Noord en Heerhugowaard) de concurrentie met het bijzonder onderwijs leiden tot lagere of juist hogere aanmeldingen voor SOVON-scholen.

Personeel

- De stichting loopt risico als de flexibele personele schil en het natuurlijk verloop de daling van rijksinkomsten niet kan opvangen.
- De personele lasten vormen de grootste kostenpost van SOVON. De ontwikkeling van de personele lasten is een risico element op de lange termijn. De personele lasten en daarmee de werkgeverslasten nemen toe, terwijl de rijksoverheid deze kosten niet volledig compenseert.
- Daarnaast is er het risico van het niet kunnen aantrekken van goed gekwalificeerd (bevoegd en bekwaam) personeel. De krapte op de arbeidsmarkt versterkt dit risico.
- Bij leerlingdaling en bij onvoldoende natuurlijk verloop zal er boventalligheid ontstaan doordat door cao-regelingen vast aangestelden niet op korte termijn ontslagen kunnen worden.

Huisvesting

- Op enkele scholen is op dit moment sprake van substantiële leegstand. Wanneer het aantal 12-jarigen verder zal teruglopen, kan er in de toekomst bij meer scholen leegstand ontstaan. Daarbij is het moeilijk in te schatten wat de leegstand aan kosten met zich meebrengt.
- De nieuwbouw voor het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard is in 2018 gestart. SOVON treedt hierbij op als bouwheer. Een goede projectadministratie en voortgangscontrole is cruciaal.

Rijksbeleid

- De beleidswijzigingen van de overheid de afgelopen vier jaar hebben geleid tot niet-voorspelde forse fluctuaties in de inkomsten van de besturen voor voortgezet onderwijs, zowel naar beneden, als naar boven. Het maken van een betrouwbare meerjarenbegroting is daardoor lastig.

Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

Sinds mei 2018 is de AVG van kracht. Gelet op de omvang van de stichting, is deze nieuwe privacywet ook op SOVON van toepassing. Het niet naleven van de bepalingen uit de AVG kan een organisatie op zeer hoge boetes komen te staan. Teneinde AVG-conform te opereren en dergelijke boetes te voorkomen, heeft SOVON vanaf begin 2018 ingezet op uitwerking van een adequaat instrumentarium ten behoeve van bescherming van de privacy van leerlingen, medewerkers en andere stakeholders. Zie ook paragraaf 5.6.

6.5.3 Beschrijving van de belangrijkste risico beperkende maatregelen

SOVON heeft de volgende risico beperkende maatregelen genomen:

- Het in overleg met de schoolleiders voor de komende vier jaren in beeld brengen van de leerlingen-aantallen, zodat voortijdig op eventuele leerlingendaling ingespeeld kan worden. Het toekomstige leerlingenaantal is regelmatig onderwerp van gesprek.
- Zorgdragen voor een dusdanige financiële reserve dat tegenvallers opgevangen kunnen worden en noodzakelijke investeringen voorgefinancierd kunnen worden.
- Het bij leegstand een andere invulling geven aan de betreffende lokalen.

6.5.4 Rapportage toezichthoudend orgaan

Het verslag van de Raad van Toezicht is opgenomen in 1.4. Belangrijke ontwikkelingen in het verslagjaar waren onder de start van de nieuwe voorzitter College van Bestuur, de nieuwbouw van het Huygens College Heerhugowaard en de voorbereiding op het vierjaarlijkse Inspectiebezoek aan SOVON (begin 2019) volgens het vernieuwde toezichtkader.

Deel B Jaarrekening

contactpersoon: Y. Barbé (ybarbe@sovon.nu)

7 Jaarrekening 2018

7.1 Samenvatting resultaat 2018

De baten en lasten van SOVON zien er samengevat in 2018 als volgt uit (bedragen in €):

Baten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Rijksbijdragen ⁶	61.611.734	59.409.088	59.502.149
Overige baten	2.973.789	2.457.848	2.783.584

Lasten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Personele lasten	48.360.685	48.929.903	48.066.926
Overige lasten	11.474.316	12.133.872	11.923.351

Resultaat

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Financieel resultaat	18	0	450
Exploitatieresultaat	4.750.540	803.161	2.295.907

Het exploitatieresultaat van SOVON over 2018 bedraagt € 4.750.540 positief. Er was een positief resultaat begroot van € 803.161. Een positief verschil van € 3.947.379.

In de vergadering van de Raad van Toezicht van 21 december 2018 is een op grond van de derde kwartaalrapportage opgestelde eindejaarsprognose 2018 besproken. Deze eindejaarsprognose gaf een voordelig exploitatieresultaat van bijna € 3.070.000. Het werkelijke exploitatieresultaat over 2018 is bijna € 1.682.000 hoger dan verwacht in de kwartaalrapportage. Naar aanleiding van het geprognosticeerde positieve resultaat bij de eindejaarsprognose is een maatregel genomen om gedurende drie jaar extra middelen ter beschikking te stellen en zodoende de vermindering van de lestaak op grond van de nieuwe cao op te vangen. Deze middelen zijn toegevoegd aan de nieuwe bestemmingsreserve 'kwaliteit'. Ook het, in vergelijking met de derde kwartaalrapportage, extra positieve exploitatieresultaat van bijna € 1,7 miljoen is voor het grootste deel toegevoegd aan deze reserve 'kwaliteit'. Uit de analyse van het resultaat zijn verschillende oorzaken voor het positieve verschil aan te wijzen. Hierop gaan we in 6.4 nader in.

7.2 Balans per 31 december 2018

	2018		2017	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Activa				
Vaste activa				
Immateriële vaste activa	15.290		21.418	
Materiële vaste activa	13.470.168		12.625.331	
Financiële vaste activa	17.692.979		18.324.871	
		31.178.437		30.971.620
Vlottende activa				
Vorraden	1.510		885	
Vorderingen	2.947.224		2.865.188	
Liquide middelen	24.975.286		27.816.160	
		27.924.020		30.682.233
		<u>59.102.457</u>		<u>61.653.853</u>
Passiva				
Eigen vermogen		22.880.668		18.130.128
Voorzieningen		2.837.481		2.712.990
Langlopende schulden		17.692.979		18.324.871
Kortlopende schulden		15.691.329		22.485.864
		<u>59.102.457</u>		<u>61.653.853</u>

Toelichting op de balans ten opzichte van 2017:

Materiële vaste activa:

De materiële vaste activa zijn in 2018 toegenomen ten opzichte van 2017. Dit heeft te maken met de bouw van het Huygens College Heerhugowaard. In paragraaf 7.3 is een overzicht opgenomen van de investeringen en afschrijvingen van de materiële vaste activa. Op de materiële vaste activa is de investeringssubsidie in mindering gebracht. De stand van de investeringssubsidie per 1 januari 2018 was € 11.600.000. De stand per 31 december 2018 is € 5.110.140. Het verloop over 2018 betrof € 6.489.860.

Financiële vaste activa:

In 2017 is een schatkistlening aangegaan voor de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. Van deze lening wordt de rente en aflossing geheel vergoed door de gemeente Heerhugowaard. De reden is dat SOVON hierdoor goedkoper kan lenen dan de gemeente. Onder de financiële vaste activa is de vordering op de gemeente opgenomen. Omdat SOVON jaarlijks aflost, neemt de financiële vaste activa jaarlijks af.

Vlottende activa:

Door de aflossing van de geldlening voor de nieuwbouw van het Huygens College Heerhugowaard zijn onze liquide middelen afgenomen ten opzichte van 2017.

Eigen vermogen:

Het exploitatieresultaat is positief. Hierdoor is het eigen vermogen fors hoger dan in 2017.

Voorzieningen:

Voor de voorziening individueel keuzebudget is verhoogd ten opzichte van 2017.

Langlopende schulden:

In 2017 is een schatkistlening aangegaan voor de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. Van deze lening wordt de rente en aflossing geheel vergoed door de gemeente Heerhugowaard. De reden hiervan is dat SOVON tegen gunstiger leningsvoorwaarden kan lenen dan de gemeente. Dit is in goed overleg met het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) afgesproken. Omdat SOVON jaarlijks aflost, neemt de langlopende schuld jaarlijks af.

Kortlopende schulden:

Onder deze post is de investeringssubsidie van de gemeente Heerhugowaard opgenomen. De investeringssubsidie De stand per 1 januari 2018 was € 11.600.000. De stand per 31 december 2018 is € 5.110.140. Het verloop over 2018 betrof € 6.489.860.

De toelichting op de balans treft u aan onder paragraaf 7.6.

7.3 Staat van baten en lasten

	2018		Begroting 2018		2017	
	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
Rijksbijdragen	61.611.734		59.409.088		59.502.149	
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden	399.431		268.839		305.326	
Werk in opdracht van derden	0		2.500		0	
Overige baten	<u>2.574.358</u>		<u>2.186.509</u>		<u>2.478.258</u>	
Totaal baten		<u>64.585.523</u>		<u>61.866.936</u>		<u>62.285.733</u>
Lasten						
Personeelslasten	48.360.685		48.929.903		48.066.926	
Afschrijvingen	2.229.219		2.216.607		2.222.041	
Huisvestingslasten	2.832.284		3.369.156		3.275.488	
Overige lasten	<u>6.412.813</u>		<u>6.548.109</u>		<u>6.425.821</u>	
Totaal lasten		<u>59.835.001</u>		<u>61.063.775</u>		<u>59.990.276</u>
Saldo baten en lasten		4.750.522		803.161		2.295.457
Financiële baten en lasten	<u>18</u>		<u>0</u>		<u>450</u>	
		18		0		450
Resultaat		<u>4.750.540</u>		<u>803.161</u>		<u>2.295.907</u>

7.3.1 Baten

Aan de batenkant is er een positief verschil van € 2.719.000 ten opzichte van de begroting. Hieronder wordt nader ingegaan op de verschillen.

Rijksbijdragen

De rijksbijdragen zijn ruim € 2.200.000 hoger dan geraamd. Dit heeft onder andere de volgende oorzaken:

- De prestatiebox is € 73.000 hoger dan geraamd. Wij gingen bij de vaststelling van de begroting 2018 uit van € 270 per leerling. In januari werd bekend dat de prestatiebox verhoogd werd naar € 295 per leerling. Het hogere bedrag telt voor 5/12e deel (vanaf augustus) mee in 2018.
- De regeling aanvullende bekostiging technisch vmbo was niet begroot. Hierdoor is € 183.000 extra ontvangen.
- De materiële rijksbijdrage van OCW is € 96.000 hoger dan geraamd. Het ministerie heeft de materiële exploitatie met 1,59% verhoogd.
- De personele rijksbijdrage is met € 1.394.000 verhoogd. Het grootste deel hiervan (€ 1.155.000) is een bijstelling in verband met de loonsverhoging (2,35% per 1 juni 2018) en de mutaties in verband met de pensioenen en overige sociale lasten.
- Voor de subsidie Lenteschool is € 136.000 ontvangen. In de begroting is deze post opgenomen onder 'overige overheidsbijdragen'. Voor de totale baten heeft dit geen consequenties, het betreft een verschuiving in de presentatie.
- Voor de prestatiesubsidie is € 69.000 meer ontvangen dan begroot.
- De doorbetaling rijksbijdrage vanuit het Samenwerkingsverband VO/VSO is € 247.000 hoger dan geraamd.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

De overige overheidsbijdragen en -subsidies zijn € 131.000 hoger dan begroot. Dit heeft onder andere de volgende oorzaken:

- De subsidie Lenteschool is (€ 136.000) is onder dit onderdeel begroot, maar geboekt onder rijksbijdrage OCW.
- Van de gemeente Heerhugowaard is € 130.000 ontvangen voor het herstel van bouwkundige en installatietechnische problemen aan de schoolgebouwen in Heerhugowaard.
- Er zijn diverse ESF-subsidies afgerekend. De afrekening is onder deze post geboekt. Dit levert een positief saldo op van € 139.000.

Overige baten

De overige baten zijn € 388.000 hoger dan geraamd. Dit heeft onder andere de volgende oorzaken:

· Hogere ouderbijdrage	136.000
· Hogere deelnemersbijdrage	286.000
· Lagere vergoeding werkzaamheden voor derden*	65.000 -/-
· Hogere overige ontvangsten algemeen (subsidies)	42.000
· Lagere overige ontvangsten personeel	9.000 -/-

*In de kwartaalrapportage dachten wij dat wij dat de overige baten bijna € 270.000 lager dan begroot zouden zijn. Dit met name als gevolg van het feit dat wij minder personeel hebben gedetacheerd dan begroot. In het laatste kwartaal van 2018 zijn echter veel inkomsten van detacheringen ontvangen, waardoor deze post uiteindelijk slechts € 65.000 lager uitkwam dan begroot.

De grote verschuivingen binnen de post 'baten' toont aan dat wij gedurende het kalenderjaar de begroting moeten actualiseren. Door middel van het uitbrengen van kwartaalrapportages, waarmee najaar 2018 is begonnen, gaan wij hier uitdrukkelijker op sturen.

7.3.2 Lasten

Aan de lastenkant is er een positief verschil van € 1.229.000 ten opzichte van de begroting.

Personeelslasten

De personele lasten zijn € 569.000 lager dan begroot. Dit heeft onder andere de volgende oorzaken:

- De loonsverhoging van € 2,35% per 1 juni 2018 en de eenmalige uitkering van € 500 per fte heeft de personele lasten met ruim € 910.000 verhoogd.
- Daar tegenover staat dat de gevolgen van het dalend aantal leerlingen per schooljaar en de bekostiging per kalenderjaar hier zichtbaar zijn. Het leerlingaantal op 1 oktober 2018 is 205 lager dan op 1 oktober 2017. SOVON krijgt het gehele jaar 2018 bekostigd voor het hogere aantal leerlingen. Echter vanaf augustus 2018 zijn er daadwerkelijk 205 leerlingen minder op school. De formatie wordt vanaf het nieuwe schooljaar 2018-2019 ingezet op basis van het lagere leerlingaantal. Hierdoor is er een voordeel van € 726.000.
- In het formatieplan 2017-2018 is uitgegaan van 62 leerlingen minder dan in werkelijkheid per 1 oktober 2017 bekostigd werden. Dit is een voordeel van ruim € 307.000.
- Daarnaast is er een discrepantie tussen de begrote formatie en de werkelijke bezetting van ongeveer € 173.000.
- De vervangingskosten, zowel via de salarisadministratie als via inhuur, zijn in totaal € 172.000 lager dan geraamd.
- Aan personeel van derden (niet zijnde ziektevervanging) en uitbestede werkzaamheden is € 153.000 meer uitgegeven dan geraamd.
- Aan nascholingskosten is € 61.000 minder uitgegeven dan begroot.
- Aan bedrijfskundige zorg is € 60.000 meer uitgegeven dan geraamd.
- De uitkeringen in het kader van de ziektewet/WAO/WIA zijn € 187.000 voordeliger dan geraamd.
- De dotaties (toevoegingen) aan de diverse personele voorzieningen zijn € 24.000 lager dan geraamd.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn € 13.000 hoger dan begroot.

Huisvestingslasten

De huisvestingslasten zijn € 537.000 lager dan begroot en worden voornamelijk veroorzaakt door:

· Lagere kosten onderhoud gebouwen en terreinen, doordat er nu meer geactiveerd is dan voorheen.	403.000
· Lagere gaskosten	53.000
· Lagere schoonmaakkosten	43.000
· Lagere overige huisvestingslasten	55.000
· Hogere schadekosten huisvesting	26.000/-

Overige lasten

De overige lasten zijn € 135.000 lager dan begroot. Dit heeft voornamelijk de volgende oorzaken:

· Lagere kosten kopieerkosten en printers in verband met afloop huurcontract	127.000
· Lagere kosten leermiddelen e.d.	171.000
· Lagere overige onderwijsuitgaven	59.000
· Hogere kosten werkweken en excursies	107.000/-
· Hogere kosten schoolactiviteiten	119.000/-

Ook aan de lastenkant zijn er in de loop van het verslagjaar de nodige wijzigingen ontstaan. Voor zover deze wijzigingen tijdig zichtbaar zijn, gaan wij vanaf 2019 in kwartaalrapportages de uitgaven actualiseren.

De toelichting op de staat van baten en lasten treft u aan onder paragraaf 7.7.

7.4 Kasstroomoverzicht over 2018

	2018		2017	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Resultaat		4.750.522		2.295.457
Aanpassingen voor:				
-afschrijvingen	2.229.219		2.222.041	
-mutaties voorzieningen	<u>124.490</u>		<u>554.094</u>	
		2.353.709		2.776.135
Veranderingen in vlottende middelen:				
-voorraden	-625		0	
-vorderingen	-82.036		-1.031.458	
-schulden	<u>-6.794.534</u>		<u>13.740.754</u>	
		-6.877.196		12.709.297
Kasstroom uit bedrijfsoperaties				
Ontvangen interest	169.414		450	
Betaalde interest	<u>169.396</u>		<u>0</u>	
		18		450
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten		<u>227.053</u>		<u>17.781.338</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investerings in materiële vaste activa	3.131.182		2.131.876	
Desinvesterings in materiële vaste activa	63.255		33.255	
Investerings in immateriële vaste activa	0		11.737	
Desinvesterings in immateriële vaste activa	0		0	
Mutaties leningen	0		0	
Investerings in financiële vaste activa	-0		18.956.763	
Desinvesterings in financiële vaste activa	<u>631.892</u>		<u>631.892</u>	
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten		-2.436.036		-20.435.229
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Toename langlopende schulden	0		18.956.763	
Aflossing langlopende schulden	<u>631.892</u>		<u>631.892</u>	
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten		-631.892		18.324.871
Mutatie liquide middelen		<u>-2.840.874</u>		<u>15.670.980</u>

7.5 Grondslagen jaarrekening 2018

ALGEMEEN

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

De organisatie is een stichting, opgericht voor het verzorgen van onderwijs.

Statutaire zetel: Alkmaar

Kamer van Koophandel: 37085389

TOEGEPASTE STANDAARDEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 boek 2 BW en de richtlijnen voor de jaarverslaggeving (in het bijzonder RJ 660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA EN DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

De grondslagen die worden toegepast voor de waardering van activa en passiva en resultaatbepaling zijn gebaseerd op historische kosten.

Waardering van de activa en passiva

Voor zover niet anders is vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de nominale waarde.

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar de organisatie zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

De opbrengsten en kosten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

De jaarrekening wordt gepresenteerd in euro's, de functionele valuta van de organisatie.

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het management oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van de baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden regelmatig geijkt. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten investeringen in aandelen en obligaties, handels- en overige vorderingen, geldmiddelen, leningen en overige financieringsverplichtingen, handelsschulden en overige te betalen posten. In de jaarrekening zijn de volgende categorieën financiële instrumenten opgenomen: handelsportefeuille (financiële activa en financiële verplichtingen), gekochte leningen en obligaties, verstrekte leningen en overige vorderingen, investeringen in eigenvermogensinstrumenten, overige financiële verplichtingen en derivaten.

Financiële instrumenten, inclusief de van de basiscontracten gescheiden afgeleide financiële instrumenten, worden bij de eerste opname verwerkt tegen de reële waarde, waarbij (dis)agio en de direct toerekenbare transactiekosten in de eerste opname worden meegenomen. Indien instrumenten bij de vervolgewaardering niet worden gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening, maken eventuele direct toerekenbare transactiekosten deel uit van de eerste waardering.

In contracten besloten financiële instrumenten die niet worden gescheiden van het basiscontract, worden verwerkt in overeenstemming met het basiscontract.

Na de eerste opname worden financiële instrumenten op de hierna beschreven manier gewaardeerd.

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs, onder aftrek van afschrijvingen. De immateriële vaste activa betreft aangeschafte software. Investerings vanaf € 1.000 worden geactiveerd.

Materiële vaste activa

Gebouwen en terreinen, inventaris en apparatuur, andere vaste bedrijfsmiddelen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen historische kostprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen.

De afschrijvingen worden berekend als een percentage over de aanschafprijs volgens de lineaire methode op basis van de economische levensduur. Op terreinen, materiële vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen op materiële vaste activa wordt niet afgeschreven.

De volgende afschrijvingspercentages worden gehanteerd:

Immateriële vaste activa	20%
Terreinen	0%
Gebouwen	2%
Verbouwingen	5-10%
Inventaris	5%
Apparaten/bedrijfsmiddelen	10-20%
Automatiseringsapparatuur	20%
Groot onderhoud	10%

Investerings worden vanaf € 1.000 geactiveerd.

Groot onderhoud wordt vanaf € 1.000 wordt geactiveerd.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen.

Bijzondere waardeverminderingen of vervreemding van vaste activa

Vaste activa met een lange levensduur worden beoordeeld op bijzondere waardeverminderingen wanneer wijzigingen of omstandigheden zich voordoen die doen vermoeden dat de boekwaarde van een actief niet terugverdiend zal worden. De terugverdienmogelijkheid van activa die in gebruik zijn, wordt bepaald door de boekwaarde van een actief te vergelijken met de netto kasstromen die het actief naar verwachting zal genereren.

Wanneer de boekwaarde van een actief hoger is dan de geschatte toekomstige kasstroom, wordt een bedrag ten laste van het resultaat geboekt voor het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van het actief. Voor verkoop beschikbare activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere actuele waarde, onder aftrek van verkoopkosten.

Vorderingen

Vorderingen worden gewaardeerd op de kostprijs (aanschaf- of verkoopprijs) onder aftrek van een voorziening voor oninbaarheid. Voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de inbaarheid van de vordering.

Voor onderwijsinstellingen vallende onder de WVO is het op basis van artikel 5 van de (gewijzigde) Regeling "Onvoorziene gevallen bij invoering vereenvoudiging bekostiging voortgezet onderwijs" (kenmerk WJZ-2005/54063802 en kenmerk VO/F-2006/1769) toegestaan een vordering op te nemen op het ministerie van OCW. Hiervan is geen gebruik gemaakt.

Overzicht verbonden partijen

De belangrijkste partijen waarmee SOVON is verbonden, zijn het Samenwerkingsverband VO/VSO Noord-Kennemerland en het Samenwerkingsverband VO/VSO Kop van Noord Holland. De opdracht van de samenwerkingsverbanden is vastgelegd in artikel 17a, lid 2 van de Wet op het Voortgezet Onderwijs en luidt als volgt:

"De samenwerkingsverbanden passend onderwijs hebben als doel een samenhangend geheel van ondersteuningsvoorzieningen binnen en tussen scholen te realiseren en wel zodanig dat leerlingen een ononderbroken ontwikkelingsproces kunnen doormaken en leerlingen die extra ondersteuning behoeven een zo passend mogelijke plaats in het onderwijs krijgen." De samenwerkingsverbanden maken een eigen jaarverslag.

Gegevens:

Vereniging Samenwerkingsverband VO Noord-Kennemerland
Hertog Aalbrechtweg 5
1823 DL Alkmaar

Stichting Samenwerkingsverband Kop van Noord Holland
Postbus 282
1740 AG Schagen

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserves staan ter vrije beschikking van het College van Bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht, dan is het aldus afgezonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperkte bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht, dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds.

Voorts is binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt tussen publieke en private middelen.

Voorzieningen

Onder de voorzieningen worden de personele voorzieningen, voorziening verlieslatende contracten en de overige voorzieningen gepresenteerd. Tenzij anders aangegeven worden de voorzieningen opgenomen tegen de nominale waarde. Toevoegingen aan voorzieningen vinden plaats ten laste van de staat van baten en lasten. Uitgaven vinden rechtstreeks plaats ten laste van de voorzieningen.

Een voorziening in verband met verplichtingen als bedoeld in artikel 2:374 lid 1, eerste volzin BW wordt uitsluitend opgenomen indien op de balansdatum aan de volgende verplichtingen is voldaan:

- a. De rechtspersoon heeft een verplichting (in rechte afdwingbaar of feitelijk).
- b. Het is waarschijnlijk dat voor de afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen noodzakelijk is.
- c. Er kan een betrouwbare schatting worden gemaakt van de omvang van de verplichting.

Langlopende schulden

Schulden met een resterende looptijd van meer dan één jaar worden aangeduid als langlopend. Het aflossingsbedrag van het lopende jaar wordt onder de kortlopende schulden opgenomen. Schulden worden gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De geamortiseerde kostprijs is het bedrag waarvoor financiële activa of verplichtingen bij eerste verwerking worden gewaardeerd minus aflossingen, plus of minus de cumulatieve afschrijving, gebruikmakend van de effectieve-rentemethode voor het verschil tussen het oorspronkelijke bedrag en het bedrag op de vervaldatum, en minus bijzondere waardeverminderingen of niet ontvangen bedragen of niet ontvangen bedragen.

Kortlopende schulden

Schulden met een op de balansdatum resterende looptijd van ten hoogste één jaar worden aangeduid als kortlopend. Schulden worden niet gesaldeerd met activa.

Overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen (waaronder geoormerkte bijdragen) en nog te betalen bedragen ter zake van lasten die aan een verstreken periode zijn toegekend. Van bedragen die voor meerdere jaren beschikbaar zijn gesteld, wordt het nog niet bestede gedeelte op deze post aangehouden. Vrijval ten gunste van de staat van baten en lasten geschiedt naar rato van de besteding.

Personeelsbeloningen/pensioenen

Voor de medewerkers van de organisatie is een pensioenregeling getroffen die kwalificeert als een toegezegde pensioenregeling. Deze pensioenregeling is ondergebracht bij een bedrijfstakpensioenfonds (ABP) en wordt - overeenkomstig de in de RJO aangereikte vereenvoudiging - in de jaarrekening verwerkt als toegezegde bijdrageregeling. Dit betekent dat de over het boekjaar verschuldigde premies als kosten worden verantwoord. De risico's van loonontwikkeling, prijsindexatie en beleggingsrendement op het fondsvermogen zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioenfonds. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

Opbrengstverantwoording

Rijksbijdragen, overige overheidsbijdragen en -subsidies uit hoofde van de basisbekostiging worden in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft, volledig verwerkt als baten in de staat van baten en lasten. Indien deze opbrengsten betrekking hebben op een specifiek doel, dan worden deze naar rato van de verrichte werkzaamheden als baten verantwoord.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de gewogen gemiddelde omrekeningskoersen voor de betreffende periodes.

7.6 Toelichting behorende bij de balans

Immateriële vaste activa

	Overige immateriële vaste activa	Totaal immateriële vaste activa
Stand aan het begin van de periode		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het begin van de periode	196.520	196.520
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen aan het begin van de periode	175.102	175.102
Cumulatieve herwaarderingsen aan het begin van de periode		
Immateriële vaste activa aan het begin van de periode	<u>21.418</u>	<u>21.418</u>
Verloop gedurende de periode		
Investeringsen	0	0
Desinvesteringsen	0	0
Afschrijvingen	6.128	6.128
Afschrijving op desinvesteringsen		0
Herwaarderingsen	0	0
Bijzondere waardeverminderingen		0
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen		0
Overige mutaties		0
Mutaties gedurende de periode	<u>-6.128</u>	<u>-6.128</u>
Stand aan het eind van de periode		
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het einde van de periode	196.520	196.520
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen aan het einde van de periode	181.230	181.230
Cumulatieve herwaarderingsen aan het einde van de periode		
Immateriële vaste activa aan het einde van de periode	<u>15.290</u>	<u>15.290</u>

Materiële vaste activa

	Gebouwen	Terreinen	Inventaris en apparatuur	Overige materiële vaste activa	Vaste bedrijfsactiva in uitvoering en vooruitbetalingen	Niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbare materiële vaste	Totaal materiële vaste activa
Stand aan het begin van de periode							
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het begin van de periode	11.869.038	0	18.454.938	2.332.833	442.164	952.771	34.051.744
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen aan het begin van de periode	7.434.140		11.713.645	1.758.945		519.683	21.426.413
Cumulatieve herwaarderingsaan het begin van de periode							
Materiële vaste activa aan het begin van de periode	4.434.898	0	6.741.293	573.887	442.164	433.088	12.625.331
Verloop gedurende de periode							
Investeringen	241.976	0	1.720.746	142.879	849.036	176.545	3.131.182
Desinvesteringen	48.718	0	0	0	0	167.405	216.122
Afschrijvingen	665.367		1.228.896	221.110		107.719	2.223.091
Afschrijving op desinvesteringen	30.545		0			122.323	152.868
Herwaarderingsaan het begin van de periode	0	0	0	0	0	0	0
Bijzondere waardeverminderingen							0
Terugneming van bijzondere waardeverminderingen							0
Overige mutaties	-78.183		-542.529		1.087.228	-466.516	0
Mutaties gedurende de periode	-363.380	0	1.034.378	-78.231	-238.192	490.261	844.837
Stand aan het eind van de periode							
Verkrijgings- of vervaardigingsprijs aan het einde van de periode	12.140.480	0	20.718.213	2.475.712	203.972	1.428.428	36.966.805
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen aan het einde van de periode	8.068.961		12.942.541	1.980.055		505.079	23.496.637
Cumulatieve herwaarderingsaan het einde van de periode							
Materiële vaste activa aan het einde van de periode	4.071.519	0	7.775.672	495.657	203.972	923.349	13.470.168

De desinvesteringen omvatten alleen verkopen en afgestoten activa.

	Vorderingen op gemeenten en GR's	Totaal financiële vaste activa
Stand aan het begin van de periode		
financiële vaste activa aan het begin van de periode	18.324.871	18.324.871
Verloop gedurende de periode		
Investeringen en verstrekte leningen	0	0
Desinvesteringen en aflossingen	631.892	631.892
Waardeveranderingen	0	0
Aandeel in resultaat deelnemingen	0	0
Stand aan het eind van de periode		
Financiële vaste activa aan het einde van de periode	17.692.979	17.692.979

Dit betreft de vordering op de gemeente Heerhugowaard voor de rente en aflossing van de geldlening ten behoeve van de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. De afschrijving vindt lineair plaats in 30 jaar. Het rentepercentage is 0,94%. De lening is aangegaan in 2017 en loopt tot en met 2047.

	EUR	2018 EUR	EUR	2017 EUR
Vlottende activa				
Voorraden				
Voorraden		1.510		885
Vorderingen				
Debiteuren	598.144		538.235	
Rekening-courant BMO	0		0	
Personeel	588		6.314-	
Overige vorderingen	688.580		695.082	
<i>Subtotaal vorderingen</i>		1.287.313		1.227.003
Overlopende activa				
Vooruitbetaalde kosten	1.530.817		1.526.982	
Verstrekte voorschotten	129.095		111.203	
Overige overlopende activa	-		-	
<i>Overlopende activa</i>		1.659.912		1.638.185
Totaal van vorderingen		2.947.224		2.865.188

Debiteuren

In de post debiteuren zit factuur 965044 van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed voor het Mummellius Gymnasium voor een bedrag van € 145.125,-. Deze factuur heeft een looptijd tot 2022.

De post overlopende activa omvat voor het grootste deel de transitorisch geboekte facturen die naar rato worden verdeeld over 2018 en 2019.

In de overige vorderingen is geen bedrag opgenomen met een resterende looptijd langer dan één jaar. Dit geldt ook voor de overlopende activa.

Liquide middelen

Kasmiddelen	13.354	14.080
Tegoeden op bankrekeningen	656.008	566.732
Schatkistbankieren	24.305.923	27.235.348
Liquide middelen	24.975.286	27.816.160

Schatkistbankieren

Gedurende het boekjaar 2011 is besloten een rekening courant overeenkomst te sluiten met het ministerie van Financiën (het z.g.n. Schatkistbankieren). In deze overeenkomst wordt de afspraak vastgelegd dat SOVON haar liquide middelen voor zover deze samenhangen met de door haar te vervullen publieke taak te laten beheren door de schatkist. Dit houdt in dat wij een betaalrekening en deposito's bij de schatkist aanhouden waarop alle publieke middelen worden beheerd. Liquide middelen zijn terstond opeisbaar.

	Stand per 1 januari 2018 EUR	Resultaat EUR	Overige mutaties EUR	Stand per 31 december 2018 EUR
Algemene reserve				
Algemene reserve	14.072.733	0	0	14.072.733
Bestemmingsreserve (publiek)				
Reserve risicofonds vervanging	1.576.473	504.766	0	2.081.239
Reserve risicofonds bapo	608.201	-149.395	0	458.806
Reserve kw aliteit	0	4.098.948	0	4.098.948
Reserve verbouwing	0	-0	0	0
Reserve nieuwbouw	496.504	-88.926	0	407.578
Reserve inrichting nieuwbouw	88.525	-6.485	0	82.040
Reserve onderhoud	1.287.691	391.633	0	1.679.324
	4.057.395			8.807.935
	18.130.128	4.750.540	0	22.880.668

Het eigen vermogen per 31 december 2018 is gestegen naar € 22.880.668. De algemene reserve bedraagt per 31 december 2018 € 14.072.733. De materiële vaste activa bedragen per 31 december 2018 € 19.960.028. De algemene reserve is geheel vastgelegd in materiële vaste activa.

De overige bestemmingsreserves bedragen € 8.807.935. Deze zijn voornamelijk bedoeld voor:

- Risicofonds vervanging: dit risicofonds vormt een buffer voor vervangingskosten.
- Risicofonds BAPO: dit risicofonds vormt een buffer voor toekomstige BAPO (overgangsregeling) kosten.
- Reserve kwaliteit: Deze reserve is in 2018 gevormd en wordt de komende jaren uitgegeven aan werk-drukverlichting en het verder verbeteren van de kwaliteit van het onderwijs. Dit in het kader van de opgenomen bepaling omtrent de lessenreductie in de nieuwe cao. De hoogte bedraagt per 31 december 2018 bijna € 4,1 miljoen.
- Reserve nieuwbouw: reserve ter dekking van de afschrijvingskosten voor de inrichting van rsg Wiringherlant.
- Reserve inrichting nieuwbouw: reserve ter dekking van de afschrijvingskosten voor de inrichting na de renovatie van het Murmellius Gymnasium.
- Reserve onderhoud: deze reserve is gevormd om de uitgaven die zijn opgenomen in het meerjarenonderhoudsplan te kunnen spreiden en te kunnen bekostigen.

Voorzieningen

	Verlofsparen en sabbatical leave	Jubileum uitkeringen	Werkloosheids bijdragen	Totaal personele voorzieningen
Personele voorzieningen				
Stand per 1 januari 2018	1.976.303	499.373	237.315	2.712.990
Verloop gedurende de periode				
Dotaties	374.565	43.483	120.439	538.486
Onttrekkingen	196.735	60.054	157.207	413.996
Vrijval				
Stand per 31 december 2018	2.154.133	482.802	200.546	2.837.481
Voorzieningen met looptijd korter dan een jaar	111.000	78.000	107.710	296.710
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	2.043.133	404.802	92.836	2.540.771
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	0	0	0	0

Langlopende schulden

	Schulden aan FIN	Totaal langlopende schulden
Stand per 1 januari 2018		
Stand langlopend deel, begin van de periode	18.324.871	18.324.871
Stand kortlopend deel, begin van de periode	631.892	631.892
Stand totale schuld, begin van de periode	18.956.763	18.956.763
Verloop gedurende de periode		
Aangegane leningen in de verslagperiode	0	0
Aflossing in de verslagperiode	631.892	631.892
Stand per 31 december 2018		
Stand totale schuld, einde van de periode	18.324.871	18.324.871
Stand kortlopend deel, einde van de periode	631.892	631.892
Stand langlopend deel, eind van de periode	17.692.979	17.692.979
Bedrag looptijd 1 tot en met 5 jaar	2.527.568	2.527.568
Bedrag looptijd meer dan 5 jaar	15.165.410	15.165.410

In 2017 is een langlopende geldlening aangegaan ten behoeve van de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. De afschrijving vindt lineair plaats in 30 jaar. Het rentepercentage is 0,94%. De lening is aangegaan in 2017 en loopt tot en met 2047. Van de gemeente Heerhugowaard ontvangt SOVON jaarlijks de rente en aflossing.

Voor het overige heeft SOVON geen kredietfaciliteiten.

	2018 EUR	2017 EUR	
Kortlopende schulden			
Schulden aan FIN	631.892	631.892	
Crediteuren	962.900	936.796	
OCW	0	0	
Belastingen en premies sociale verzekering	2.627.305	2.647.988	
Kortlopende overige schulden	201.855	199.077	
<i>Subtotaal kortlopende schulden</i>		4.423.952	4.415.754
Overlopende passiva			
Vooruit ontvangen subsidies OCW	105.682	164.432	
Vooruit ontvangen investeringssubsidies	30.980	62.328	
Investeringsubsidie	5.110.140	11.600.000	
Vakantiegeld	1.505.065	1.468.231	
Overige overlopende passiva	4.515.511	4.775.119	
<i>Overlopende passiva</i>		11.267.378	18.070.110
Totaal van de kortlopende schulden		15.691.329	22.485.864

De post 'vooruit ontvangen investeringssubsidies' betreft bijdragen van het ministerie van OCW dan wel andere partijen ter financiering van investeringen. Deze bijdragen vallen vrij ten gunste van de exploitatierekening (onder overige subsidies OCW) naar rato van de afschrijvingslasten op de betrokken activa. De stand per 1 januari 2018 was € 11.600.000. De stand per 31 december 2018 is € 5.110.140. Het verloop over 2018 betrof € 6.489.860.

7.7 Toelichting behorende bij de staat van baten en lasten

	EUR	2018 EUR	EUR	2017 EUR
Rijksbijdragen				
Rijksbijdrage OCW	55.152.275	55.152.275	55.242.724	55.242.724
Overige subsidies OCW				
Overige subsidies OCW	2.807.380		2.431.752	
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	3.439.941		1.827.672	
Overige rijksbijdragen	212.138	6.459.459	0	4.259.424
Rijksbijdragen		61.611.734		59.502.149
Overige overheidsbijdragen en -subsidies				
Provinciale bijdragen en subsidies	7.636		14.540	
Gemeentelijke bijdragen en subsidies	220.140		124.725	
Overige overheden	171.654		166.061	
Overheidsbijdragen en -subsidies overige overheden		399.431		305.326
Baten werk in opdracht van derden				
Overige baten werk in opdracht van derden	0		0	0
Overige baten				
Opbrengst verhuur	59.321		54.817	
Detachering personeel	305.512		407.340	
Ouderbijdragen	1.970.168		1.719.039	
Verkoop (onderw ijs)materiaal	7.282		9.298	
Catering	33.629		42.394	
Overige	198.446		245.370	
Overige baten		2.574.358		2.478.258

Model G Verantwoording subsidies

Soort	Geormerkt	↕
Jaar	2018	↕

Omschrijving	Som van Bedrag	Kenmerk	Datum brief	Afgerond
Aanvullende bekostiging technisch VMBO 2018	191.846,80	2018/2/1035467	20-12-2018	Ja
Eindtotaal	191.846,80			

	EUR	2018	EUR	2017	EUR
Personeelslasten					
Lonen en salarissen					
Brutolonen en salarissen		35.714.837		35.433.851	
Sociale lasten		4.844.654		4.670.389	
Pensioenpremies		5.307.147		5.109.107	
		<u>45.866.637</u>		<u>45.213.347</u>	
Overige personele lasten					
Dotaties personele voorzieningen		538.486		791.269	
Personeel niet in loondienst		968.712		1.247.397	
Overig		<u>1.324.291</u>		<u>1.092.141</u>	
		<u>2.831.490</u>		<u>3.130.808</u>	
Af: uitkeringen		<u>337.442</u>		<u>277.229</u>	
		<u>48.360.685</u>		<u>48.066.926</u>	

Personeelsbestand

Gedurende het boekjaar 2018 bedroeg het gemiddeld aantal werknemers bij de organisatie 855 (was 859 in 2017).

WNT-verantwoording 2018 SOVON

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Deze verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op SOVON van toepassing zijnde regelgeving. Per 1 januari 2016 zijn de verlaagde sectorale WNT-maxima voor de onderwijssectoren vervangen door bezoldigingsklassen op basis van instellingskenmerken. SOVON valt onder klasse indeling E met een bijbehorend bezoldigingsmaximum van € 158.000. Op basis van de geldende arbeidsovereenkomst met een topfunctionaris komt SOVON boven dit maximum uit. Het salaris van deze bestuurder valt onder het overgangsrecht van de WNT, wat betekent dat bij een verlaging van de bezoldigingsklasse de reeds overeengekomen bezoldiging vier jaar in stand blijft en daarna in drie jaar wordt afgebouwd. Bij de benoeming van de nieuwe bestuurder heeft SOVON wel rekening gehouden met deze lagere bezoldigingsklasse. Hieronder ziet u de opbouw van deze klasse indeling.

Bezoldigingsklasse 2018	totale baten per kalenderjaar	aantal leerlingen	gewogen aantal onderwijssoorten	totaal complexiteitspunten	klasse indeling	bezoldigingsmaximum
t-2 2016	61.138.485	7.050	4			
t-3 2015	58.743.964	6.965				
t-4 2014	55.506.910	6.896				
Driejaarsgemiddelde	58.463.120	6.970				
Complexiteitspunten	6	3	4	13	E	158.000

Bezoldiging topfunctionarissen

Leidinggevend topfunctionaris							
Leidinggevend topfunctionaris	Echte of fictieve dienstbetrekking	Aanhef	Voorletters	Achternaam			
	Ja	De heer	R.A.	Gase			
Dienstbetrekking in verslagjaar	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Taakomvang			
	Voorzitter College van Bestuur	01-01-18	30-11-18	1,0000			
	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Beloning betaalbaar op	Totale bezoldiging	Herkend WNT-maximum	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Toelichting overschrijding bezoldigingsnorm
	146.034	0	17.581	163.615	144.833	Overgangsrecht WNT	
Ontslagvergoeding	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	Herkend WNT-max. ontslagvergoeding	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding ontslagvergoedingsnorm	Toelichting overschrijding ontslagvergoedingsnorm	
	75.000	75.000	Voorzitter College van Bestuur	2018			
Gegevens 2017		Aanvang functie	Einde functie	Taakomvang			
		01-01-17	31-12-17	1,0000			
	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Beloning betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging 2017			
	150.999	0	18.079	169.078			

Leidinggevend topfunctionaris							
Leidinggevend topfunctionaris	Echte of fictieve dienstbetrekking	Aanhef	Voorletters	Achternaam			
	Ja	De heer	R.B.M.	Rijter			
Dienstbetrekking in verslagjaar	Functie(s)	Aanvang functie	Einde functie	Taakomvang			
	Voorzitter College van Bestuur	01-06-18	31-12-18	1,0000			
	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Beloning betaalbaar op	Totale bezoldiging	Herkend WNT-maximum	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Toelichting overschrijding bezoldigingsnorm
	71.280	0	10.753	82.032	92.167		
Ontslagvergoeding	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	Herkend WNT-max. ontslagvergoeding	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding ontslagvergoedingsnorm	Toelichting overschrijding ontslagvergoedingsnorm	
Gegevens 2017		Aanvang functie	Einde functie	Taakomvang			
	Beloning	Belastbare onkostenvergoedingen	Beloning betaalbaar op termijn	Totale bezoldiging 2017			
	0	0	0	0			

Toezichthoudend toptfunctionaris							
Toezichthoudend toptfunctionaris	Echte of fictieve dienstbetrekking Ja	Aanhef De heer	Voorletters L.A.	Achternaam Pannekeet			
Dienstbetrekking in verslagjaar	Functie(s) Voorzitter	Aanvang functie 01-01-18	Einde functie 31-12-18	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 0	Beloning betaalbaar op 0	Totale bezoldiging 0	Herkend WNT-maximum 23.700	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Toelichting overschrijding bezoldigingsnorm
Ontslagvergoeding	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	Herkend WNT-max. ontslagvergoeding	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding ontslagvergoedingsnorm	Toelichting overschrijding ontslagvergoedingsnorm	
Gegevens 2017		Aanvang functie 01-01-17	Einde functie 31-12-17	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 0	Beloning betaalbaar op termijn 0	Totale bezoldiging 2017 0			
Toezichthoudend toptfunctionaris	Echte of fictieve dienstbetrekking Ja	Aanhef Mevrouw	Voorletters K.	Achternaam van der Gaast			
Dienstbetrekking in verslagjaar	Functie(s) Lid	Aanvang functie 01-01-18	Einde functie 31-12-18	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 2000	Beloning betaalbaar op 0	Totale bezoldiging 2.000	Herkend WNT-maximum 15.800	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Toelichting overschrijding bezoldigingsnorm
Ontslagvergoeding	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	Herkend WNT-max. ontslagvergoeding	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding ontslagvergoedingsnorm	Toelichting overschrijding ontslagvergoedingsnorm	
Gegevens 2017		Aanvang functie 01-01-17	Einde functie 31-12-17	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 2.000	Beloning betaalbaar op termijn 0	Totale bezoldiging 2017 2.000			
Toezichthoudend toptfunctionaris	Echte of fictieve dienstbetrekking Ja	Aanhef Mevrouw	Voorletters S.	Achternaam van Ketel			
Dienstbetrekking in verslagjaar	Functie(s) Lid	Aanvang functie 01-01-18	Einde functie 31-12-18	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 2.420	Beloning betaalbaar op 0	Totale bezoldiging 2.420	Herkend WNT-maximum 15.800	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Toelichting overschrijding bezoldigingsnorm
Ontslagvergoeding	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	Herkend WNT-max. ontslagvergoeding	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding ontslagvergoedingsnorm	Toelichting overschrijding ontslagvergoedingsnorm	
Gegevens 2017		Aanvang functie 01-01-17	Einde functie 31-12-17	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 2.420	Beloning betaalbaar op termijn 0	Totale bezoldiging 2017 2.420			
Toezichthoudend toptfunctionaris	Echte of fictieve dienstbetrekking Ja	Aanhef Mevrouw	Voorletters H.	Achternaam Winters			
Dienstbetrekking in verslagjaar	Functie(s) Lid	Aanvang functie 01-01-18	Einde functie 31-12-18	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 2.000	Beloning betaalbaar op 0	Totale bezoldiging 2.000	Herkend WNT-maximum 15.800	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Toelichting overschrijding bezoldigingsnorm
Ontslagvergoeding	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	Herkend WNT-max. ontslagvergoeding	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding ontslagvergoedingsnorm	Toelichting overschrijding ontslagvergoedingsnorm	
Gegevens 2017		Aanvang functie 01-01-17	Einde functie 31-12-17	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 2.000	Beloning betaalbaar op termijn 0	Totale bezoldiging 2017 2.000			
Toezichthoudend toptfunctionaris	Echte of fictieve dienstbetrekking Ja	Aanhef De heer	Voorletters K.W.	Achternaam Hau			
Dienstbetrekking in verslagjaar	Functie(s) Lid	Aanvang functie 01-01-18	Einde functie 31-12-18	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 0	Beloning betaalbaar op 0	Totale bezoldiging 0	Herkend WNT-maximum 15.800	Motivering overschrijding bezoldigingsnorm	Toelichting overschrijding bezoldigingsnorm
Ontslagvergoeding	Uitkering wegens beëindiging dienstverband	Herkend WNT-max. ontslagvergoeding	(Voorgaande) functies	Jaar einde dienstverband	Motivering overschrijding ontslagvergoedingsnorm	Toelichting overschrijding ontslagvergoedingsnorm	
Gegevens 2017		Aanvang functie 01-01-17	Einde functie 31-12-17	Taakomvang			
	Beloning 0	Belastbare onkostenvergoedingen 0	Beloning betaalbaar op termijn 0	Totale bezoldiging 2017 0			

	2018	2017
	EUR	EUR
Afschrijvingen op immateriële en materiële activa		
Immateriële vaste activa	6.128	10.010
Materiële vaste activa	2.223.091	2.212.031
	<u>2.229.219</u>	<u>2.222.041</u>

Huisvestingslasten

Huur	273.884	289.487
Verzekeringen	0	0
Onderhoud	725.209	1.199.542
Energie en water	650.793	635.746
Schoonmaakkosten	1.018.210	1.034.254
Heffingen	50.933	50.069
Overige	113.257	66.390
	<u>2.832.284</u>	<u>3.275.488</u>

Overige lasten

Administratie- en beheerslasten	924.246	1.065.948
Inventaris en apparatuur	722.292	731.209
Leermiddelen	3.954.036	4.000.760
Dotatie overige voorzieningen	0	0
Overige	812.238	627.904
	<u>6.412.813</u>	<u>6.425.821</u>

Financiële baten en lasten

Rentebaten	169.414	450
Rentelasten	169.396	0
	<u>18</u>	<u>450</u>

Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van Mazars accountants zijn ten laste gebracht van de stichting, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW:

	Mazars Accountants	Overigen	Totaal kosten
Onderzoek naar de jaarrekening en bekostigingsgegevens	41.140	0	41.140
Totaal	<u>41.140</u>	<u>0</u>	<u>41.140</u>

Alkmaar, 19 april 2019
College van Bestuur

dr. R.B.M. Rigter, voorzitter

Raad van Toezicht

mr. S. van Ketel, voorzitter

drs. K. van der Gaast

H. Winters MBA

mr. R.K. van Rijn MBA

drs. K.W. Hau RA

7.8 Financiële kengetallen

Een kengetal is een cijfer dat in sterk vereenvoudigde vorm een meetgegeven vertegenwoordigt, een waarde. In het voortgezet onderwijs is voorgeschreven, dat de balans en de exploitatierekening voor het ministerie van OCW alleen op bestuursniveau worden gemaakt. Daarom zijn de gebruikelijke financiële kengetallen op dat niveau aan de orde.

Sinds 2008 berust het financiële toezicht op het onderwijs bij de Inspectie van het Onderwijs. Eén van de onderdelen van het financiële toezicht is het zogenaamde toezicht op de financiële continuïteit: de vraag of een schoolbestuur financieel gezond is en op korte en lange termijn aan haar financiële verplichtingen kan voldoen.

Dit toezicht, dat deel uitmaakt van het geïntegreerd toezicht, vindt risicogericht plaats. Op grond van een analyse van de financiële gegevens uit de jaarrekening, de continuïteitsparagraaf uit het jaarverslag of eventueel signalen, bepaalt de Inspectie of de positie van de instelling nader moet worden onderzocht. Bij de analyse gebruikt de Inspectie voor de detectie van de risico's een vijftal kengetallen: rentabiliteit, current ratio, solvabiliteit, huisvestingsratio en weerstandsvermogen. Voor elk hiervan hanteert de Inspectie een 'signaleringswaarde' om risico's bij instellingen te detecteren.

De stand van zaken bij SOVON ten aanzien van genoemde kengetallen was in het verslagjaar (en het jaar daarvoor) als volgt:

Kengetal	Signaleringswaarde	SOVON 2017	SOVON 2018
Rentabiliteit (laatste jaar)	<-10%	3,69%	7,36%
Liquiditeit (current ratio)	<0,75	1,36	1,26
Solvabiliteit	<0,30	0,34	0,39
Huisvestingsratio	>10%	6,53%	5,90%
Weerstandsvermogen	<5%	29,11%	35,33%

Toelichting

Rentabiliteit

De rentabiliteit heeft betrekking op het rendement en geeft aan of er sprake is van een positief dan wel een negatief bedrijfsresultaat. Dit geeft aan welk percentage van de totale baten (opbrengsten) over blijft na aftrek van de lasten (kosten). De rentabiliteit van de gewone bedrijfsvoering is gedefinieerd als het resultaat gewone bedrijfsvoering gedeeld door de totale baten uit gewone bedrijfsvoering (dit zijn de baten plus financiële baten) x 100 procent. SOVON heeft een behoorlijk positief resultaat en de rentabiliteit (7,36%) ligt dus hoger dan de signaleringswaarde.

Liquiditeit (current ratio)

De current ratio ofwel liquiditeit geeft aan in hoeverre een instelling of bedrijf op korte termijn (minder dan één jaar) aan zijn betalingsverplichtingen kan voldoen, met andere woorden of het op korte termijn in staat is om alle kortlopende schulden te betalen. De liquiditeit wordt gedefinieerd als de vlottende activa gedeeld door de kortlopende schulden. Besturen met een liquiditeit onder de signaleringswaarde van 0,75 kunnen mogelijk niet aan hun betalingsverplichtingen voldoen. Dat wil echter niet zeggen dat zij in betalingsproblemen verkeren. Dat hangt af van de mogelijkheden die een bestuur heeft om geld vrij te maken of door roodstand op de betaalrekening. SOVON zit met een signaleringswaarde van 1,26 ruim boven de norm.

Solvabiliteit

Solvabiliteit geeft de verhouding aan tussen eigen en vreemd vermogen en verschaft inzicht in de vraag of het bevoegd gezag voldoende eigen vermogen heeft om op langere termijn voort te bestaan. De

aan welk deel van de bezittingen (activa) zijn gefinancierd met eigen vermogen. Er zijn daarbij twee benaderingen gangbaar: 'solvabiliteit 1', waarbij alleen het eigen vermogen wordt gebruikt bij de berekening van het kengetal, en een 'solvabiliteit 2' waarbij gebruik wordt gemaakt van het eigen vermogen, vermeerderd met de voorzieningen. De Inspectie hanteert in haar toezicht 'solvabiliteit 2'. SOVON scoort met 0,39 boven deze norm.

Huisvestingsratio

De huisvestingsratio wordt gedefinieerd als de huisvestingslasten plus de afschrijvingen op gebouwen en terreinen gedeeld door de totale lasten. De signaleringsgrens is $> 0,10$. Voor SOVON is de huisvestingsratio 5,9% en dus ruim boven de norm.

Weerstandvermogen

Het weerstandsvermogen is het eigen vermogen uitgedrukt als percentage van de baten inclusief de financiële baten en exclusief de buitengewone baten. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe robuust de begroting is. Dit is van belang voor het geval dat zich een financiële tegenvaller voordoet. Het weerstandsvermogen is voldoende als financiële tegenvallers goed opgevangen kunnen worden. Voor SOVON als geheel is het weerstandsvermogen in het verslagjaar 35,3%, ruim boven de signaleringsgrens.

7.9 Treasury beleid

In 2016 is het Treasurystatuut van SOVON aangepast aan de nieuwe eisen die in de regeling beleggen en beleenen zijn gesteld in 2016. Daarnaast wordt jaarlijks de regeling van tekenbevoegdheden vastgesteld door de voorzitter van het College van Bestuur. In 2017 is een langlopende lening met het ministerie afgesloten in verband met de nieuwbouw van het hoofdgebouw van het Huygens College Heerhugowaard. In 2018 heeft SOVON opnieuw geen beleggingen verricht.

7.10 Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

7.10.1 Meerjarige financiële verplichtingen

Software

Met Schoolmaster is een contract afgesloten tot 31 juli 2018 voor het leerlingvolgsysteem Magister. De overeenkomst is stilzwijgend verlengd voor de duur van 1 schooljaar. De contractwaarde is ongeveer € 120.000.

Met Untis B.V. (rooster software) is op 16 november 2016 een contract afgesloten. De looptijd was twee jaar en is stilzwijgend verlengd met 1 jaar. En de contractwaarde bedraagt € 9.690.

Schoonmaak

In 2017 zijn er nieuwe contracten getekend met de schoonmaakbedrijven CSU Cleaning Services B.V. en Hectas Facility Services C.V. De contracten hebben een looptijd van twee jaar (tot en met juli 2019) met acht optie jaren. De verplichting van Hectas Facility Services C.V. bedraagt op jaarbasis € 195.000 per jaar. De contractwaarde van CSU Cleaning Services B.V. bedraagt € 500.000 per jaar.

De sanitaire voorzieningen zijn aanbesteed in 2016. Met Initial Hokatex is een contract afgesloten. De startdatum is 1 januari 2017. Contractwaarde € 33.000. Looptijd tot 31 december 2019.

Breedbandinternet

Met Vodafone is op 25 februari 2015 een contract afgesloten in vervolg op een contract uit 2012. De looptijd is tot 25 februari 2020. Contractwaarde € 96.000.

Energos

Voor de begeleiding bij de jaarlijkse aanbesteding energie is een contract afgesloten tot 22 april 2019. Contractwaarde € 1.800 per jaar.

Onderhoud gebouwgebonden installaties

Met Engie is een contract aangegaan voor de onderhoud van de gebouwgebonden installaties, Dit contract loopt tot 31 juli 2019. Contractwaarde is € 38.000.

Aannemer

Met de aannemer van het Huygens College Heerhugowaard, Dijkstra Draisma is een contract aangegaan voor de nieuwbouw tot de zomervakantie van 2019 voor ongeveer 10.655.900. Daarvan is tot en met 2018 € 5.845.800 reeds voldaan.

7.10.2 Langlopende vordering

In 2008 heeft SOVON de vordering voor loonheffing, belastingen en vakantiegeld op het ministerie van OCW afgeboekt en is daarmee niet opgenomen op de balans. Het betreft een vordering met een oneindig karakter voor een bedrag van € 2,6 miljoen. Dit bedrag wordt slechts bij liquidatie van de stichting bij het Ministerie van OCW als vordering opgevoerd, om daarmee voldoende liquide middelen voor de schuldeisers beschikbaar te hebben.

8 Overige gegevens

8.1 Controleverklaring

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: Bestuur en Raad van Toezicht van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord

A. VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN JAARREKENING 2018

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord te Alkmaar gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2018;
2. de staat van baten en lasten over 2018; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Openbaar Voortgezet Onderwijs Noord-Holland-Noord zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

GEEN CONTROLEWERKZAAMHEDEN VERRICHT TEN AANZIEN VAN DE ANTICUMULATIEBEPALING VAN ARTIKEL 1.6A WNT EN ARTIKEL 5 LID 1(J) UITVOERINGSREGELING WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. VERKLARING OVER DE IN HET JAARVERSLAG OPGENOMEN ANDERE INFORMATIE

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- bestuursverslag;
- overige gegevens;
- bijlagen.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. BESCHRIJVING VAN VERANTWOORDELIJKHEDEN MET BETREKKING TOT DE JAARREKENING

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR EN DE RAAD VAN TOEZICHT VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn
- het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Amsterdam, 14 juni 2019

MAZARS N.V.

Origineel was getekend door R.M. ter Steege RA

8.2 Statutaire bepalingen inzake resultaatbestemming

Als gevolg van de Wet op het Voortgezet Onderwijs wordt het resultaat van het verslagjaar verrekend met de reserve van de instelling. Het positieve resultaat van het verslagjaar 2018 van € 4.750.540 wordt toegevoegd aan het eigen vermogen volgens de verdeling in bijlage C2.

8.3 Gebeurtenissen na balansdatum

Na balansdatum hebben zich tot nu toe geen gebeurtenissen voorgedaan met een significante invloed op het resultaat en het vermogen van de stichting.

8.4 Samenwerkingsverbanden VO/BVE en overige instellingen

De stichting heeft een samenwerkingsverband met een andere onderwijsinstelling in de regio. In overeenstemming met het Besluit samenwerking VO-BVE wordt hierover gerapporteerd. Per peildatum volgen de volgende aantallen leerlingen per brinnummer elders onderwijs:

Brinnummer	Schoolnaam	Aantal leerlingen 2016	Aantal leerlingen 2017	Aantal leerlingen 2018	Volgt onderwijs bij
01XF	osg Willem Blaeu	12	20	19	Horizon College te Alkmaar
16ST	Berger Scholengemeenschap	6	10	19	Horizon College te Alkmaar
17DD	rsg Wiringherlant	6	9	4	ROC Kop van Noord Holland / Horizon College te Alkmaar
19ZQ	Stedelijk Dalton College Alkmaar	8	4	5	Horizon College te Alkmaar
19ZX	Huygens College Heerhugowaard	6	13	8	Horizon College te Alkmaar

Daarnaast verzorgt SOVON met de csg Jan Arentsz bovenbouw vmbo-onderwijs in het samenwerkingsconstruct Van der Meij College.

Voorts is de instelling betrokken bij de volgende externe bestuurlijke netwerken:

- Samenwerkingsverband VO-VSO Noord-Kennemerland (passend onderwijs).
- Samenwerkingsverband VO-VSO Kop van Noord-Holland (passend onderwijs)
- Het OOGO (op overeenstemming gericht overleg) over de REA (regionale educatieve agenda) in de gemeente Alkmaar.
- Het OOGO in de gemeenten Heerhugowaard, Bergen en Hollands Kroon.
- Overleg met de besturen van de csg Jan Arentsz, het Petrus Canisius College, het Trinitas College, de Adriaan Roland Holtschool en het Clusius College over een evenwichtige spreiding van onderwijsvoorzieningen in de regio, resulterend in een RPO en een meerjarenbeleidsplan.
- De 'Topgroep Noord-Holland-Noord'.
- Overleg met de bestuurders van de overige vijf besturen voor voortgezet onderwijs in de regio Noord-Kennemerland over alle voor het voortgezet onderwijs relevante onderwerpen.
- De Raad van Advies van Hogeschool Inholland.

Binnen de samenwerkingsverbanden VO-VSO vormt een doelmatige inzet van beschikbare middelen een belangrijk speerpunt. Het eerstgenoemde samenwerkingsverband staat daarbij met name voor de opgave de (substantiële) extra middelen op verantwoorde wijze toe te delen en in te zetten. Samen met de andere betrokken besturen én de directeur/bestuurder en medewerkers van het samenwerkingsverband zien we hierop onder meer toe door middel van een nadrukkelijke projectmatige benadering en aanpak van de aan toebedeelde middelen verbonden activiteiten. Het als tweede genoemde samenwerkingsverband staat, gelet op de problematische financiële situatie, vooral voor de opgave om de beperkte middelen zodanig in te zetten dat de vraagstukken die er daadwerkelijk toe doen, met prioriteit en kracht worden opgepakt. Dit vormt een belangrijk en terugkerend onderwerp van gesprek tussen SOVON en de andere betrokken partijen.

De financiële middelen die wij van de samenwerkingsverbanden ontvangen (€ 3,4 miljoen), worden ingezet om passend onderwijs tot een succes te maken. Voor de financiering van de basisondersteuning doen wij een beroep op de reguliere middelen vanuit de rijksbekostiging. De extra ondersteuning wordt bekostigd uit de middelen die wij van de samenwerkingsverbanden ontvangen. SOVON dient ook extra aanvragen in om bijzondere projecten te financieren. Een voorbeeld hiervan is de 'Trajectplusklas' op osg Willem Blaeu, eerder vermeld in paragraaf 3.7. Om dit project te laten slagen, investeren wij in deskundig personeel waarvoor onder andere gebruik wordt gemaakt van de middelen van het Samenwerkingsverband VO/VSO Noord-Kennemerland.

Bijlage C2 Bestemming van het exploitatiesaldo

O.S.G. Willem Blaeu		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	796.375,77
		<u>796.375,77</u>
Focus		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	211.497,10
		<u>211.497,10</u>
Berger Scholengemeenschap		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	399.425,76
		<u>399.425,76</u>
R.S.G. Wiringherlant		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	283.287,43
ten laste van	Reserve nieuwbouw	-88.926,10
		<u>194.361,33</u>
De Viaan		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	259.236,32
ten laste van	Reserve verbouwing	-6.688,08
		<u>252.548,24</u>
Stedelijk Dalton College		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	632.726,60
		<u>632.726,60</u>
Huygens College		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	756.721,66
		<u>756.721,66</u>
Murmellius Gymnasium		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	627.661,55
ten laste van	Reserve inrichting nieuwbouw	-6.485,01
ten laste van	Reserve verbouwing	-99.278,50
		<u>521.898,04</u>
Van der Meij		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	52.983,68
		<u>52.983,68</u>
BMO		
ten laste van	Reserve kwaliteit	-17.303,35
		<u>-17.303,35</u>
Bovenschools		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	96.335,38
ten gunste van	Risicofonds Vervangingen	504.765,84
ten laste van	Risicofonds Bapo	-149.395,32
ten gunste van	Reserve verbouwing	105.966,58
ten gunste van	Reserve onderhoud	391.632,67
		<u>949.305,15</u>
Geconsolideerd		
ten gunste van	Reserve kwaliteit	4.098.947,90
ten laste van	Reserve verbouwing	0,00
ten laste van	Reserve nieuwbouw	-88.926,10
ten laste van	Reserve inrichting nieuwbouw	-6.485,01
ten laste van	Reserve inbreng inventaris	
ten gunste van	Reserve onderhoud	391.632,67
ten laste van	Reserve overige	<u>296.221,56</u>
ten gunste van	Risicofonds vervangingen	504.765,84
ten laste van	Risicofonds Bapo	-149.395,32
ten laste van	Reserve personeel	<u>355.370,52</u>
totaal		<u>4.750.539,98</u>